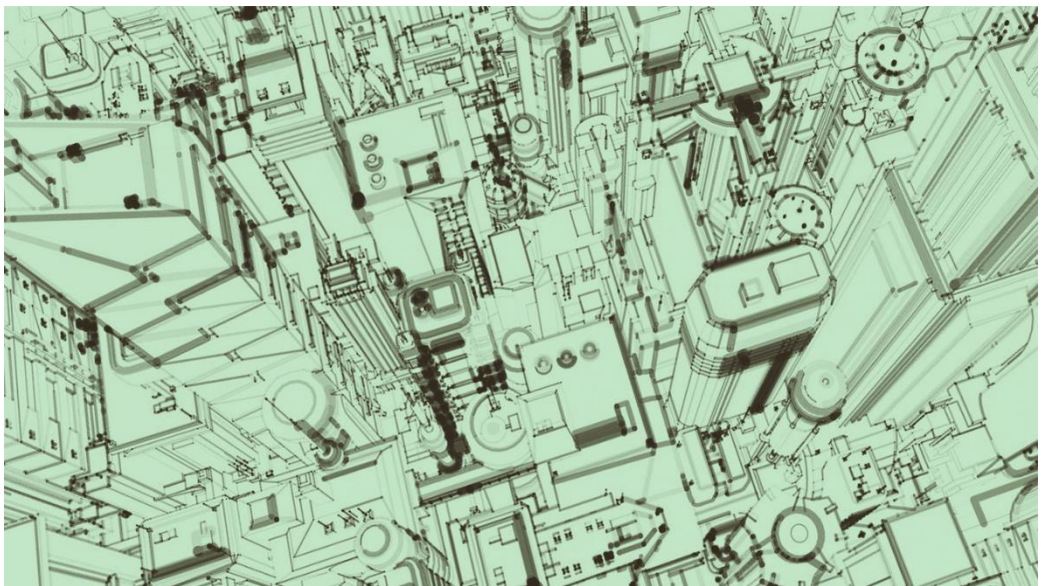

kadaster

INFORMATIEHUIS RUIMTE

17-12-2015

Samen bouwen aan het Digitale Stelsel Omgevingswet

Dit is de nadere uitwerking van het Informatiehuis Ruimte zoals dat is voorzien als onderdeel van het toekomstige Digitale Stelsel Omgevingswet. Deze rapportage is het resultaat van de nadere analyse die het Kadaster in opdracht van het ministerie van IenM heeft uitgevoerd.

Informatiehuis Ruimte

SAMEN BOUWEN AAN HET DIGITALE STELSEL OMGEVINGSWET

VOORWOORD

Dit is de nadere uitwerking van het Informatiehuis Ruimte zoals dat is voorzien als onderdeel van het toekomstige Digitale Stelsel Omgevingswet. Deze rapportage is het resultaat van de nadere analyse die het Kadaster in opdracht van het ministerie van IenM heeft uitgevoerd.

In deze rapportage geven we aan hoe het Informatiehuis Ruimte er uit kan zien en hoe het, in nauwe afstemming met de toekomstige gebruikers en de andere beoogde huismeesters, kan worden ingericht, gefaciliteerd, bestuurd en gebruikt. Deze rapportage geeft de antwoorden op de vragen die het ministerie middels de opdracht tot nadere analyse heeft gesteld aan het Kadaster, voor zover dat op dit moment mogelijk was. Daar waar nog geen definitief antwoord te geven is, wordt aangegeven hoe dit in het vervolg zal worden opgepakt.

Wij hebben met veel plezier aan deze opdracht gewerkt. We hopen dat deze rapportage antwoorden geeft op uw vragen en u inspireert bij het verder vormgeven van het Digitale Stelsel Omgevingswet!

Aart Jan Klijnjan, Programmadirecteur Omgevingswet Kadaster

INHOUD

INLEIDING.....	2
VISIE OP HET INFORMATIEHUIS RUIMTE	5
SOLL.....	12
IST	18
DELTA	22
WAT GAAN WE DOEN?	25
TOT SLOT	27
BIJLAGE 1: DEELNEMERS WORKSHOPS	28
BIJLAGE 2: GERAADPLEEGDE DOCUMENTEN.....	30
BIJLAGE 3: AMBITIES VAN HET KADASTER	31
BIJLAGE 4: ANTWOORDEN OP DE VRAGEN VAN HET MINISTERIE	32

INLEIDING

Aanleiding

Aanleiding voor deze rapportage is de opdracht van het ministerie van IenM. Het ministerie heeft de beoogd huismeesters gevraagd een aanvullende analyse te doen voor 'hun' informatiehuis ten behoeve van de verdere uitwerking van het Bestuursakkoord (o.a. Artikel 2 onderzoek) en van de AMvB's, tevens heeft het ministerie het volgende meegegeven over de context van de nadere analyses.

De onderstaande tekst is aangeleverd door het ministerie van IenM d.d. 16-12-2015.

Context van de nadere analyse

Het voorliggende analyserapport van het informatiehuis Ruimte is door het Kadaster in opdracht van het Ministerie van IenM opgesteld. Het Ministerie wil hiermee inzicht verkrijgen in de scope, governance, inhoud, datakwaliteit en de veranderopgave van de huidige situatie (gegevensverstrekking suboptimaal) naar de toekomstige situatie waarin de gegevensvoorziening per inhoudelijk domein optimaal georganiseerd is in een informatiehuis. De in de analyse gemaakte inventarisatie en voornemens betreffen nadrukkelijk een eerste verkenning, gemaakt in een nog flink in beweging zijnde beleidsmatige context. Uiteindelijk, definitieve keuzes kunnen pas gemaakt worden als de beleidsmatige en juridische kaders (amvb's, ministeriële regelingen) stabiel zijn geworden.

Dit rapport is mede tot stand gekomen door inbreng van diverse partijen, dit hoeft niet te betekenen dat dit rapport op alle onderdelen door alle betrokken partijen wordt onderschreven. Het is een eerste analyse van het informatiehuis en zal als basis dienen voor het vervolgproces, zoals een verdere verdieping van de analyse van het informatiehuis of het opstellen van een businesscase.

De Omgevingswet wil nieuwe, duurzame ontwikkelingen in de samenleving mogelijk maken en wettelijk ondersteunen. Daartoe is een integrale benadering, waarin de diverse belangen in onderlinge samenhang worden beschouwd. Met de Omgevingswet en bijbehorende uitvoeringsregelgeving streeft de regering vier verbeterdoelen na:

1. Vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht.
2. Bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving.
3. Vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving.
4. Versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

Digitalisering is een belangrijk hulpmiddel voor een goede en eenvoudige uitvoering van de Omgevingswet. Het stelt initiatiefnemers in staat om snel te beschikken over de juiste informatie over de kwaliteit van de leefomgeving en over de regels die daar gelden. Hierdoor kunnen onderzoekslasten worden verlaagd. Het stelt burgers, bedrijven en overheden in staat om eenvoudiger informatie met elkaar uit te wisselen. Het biedt kansen om besluitvorming en procedures te versnellen en te verbeteren.

Om de uitvoering van de wet goed te ondersteunen moeten we ook sturen op samenhang bij de digitalisering en is gekozen voor een stelselbenadering. Alleen zo kunnen de doelstellingen van de Omgevingswet volledig worden ondersteund. De samenhang binnen het Digitaal Stelsel Omgevingswet kenmerkt zich door:

- Het koppelen van het ruimtelijk domein aan milieudoelstellingen met behulp van bestaande componenten als kaarten en regelbeheer.
- Het beschikbaar stellen van gegevens over de fysieke leefomgeving die voldoen aan de kwaliteitseisen Beschikbaar, Bruikbaar en Bestendig.

- Het centraal stellen van vraagsturing. Het gebruikersperspectief bepaalt de inrichting van het digitaal stelsel.

Om betrouwbare gegevens uit de beleidsdomeinen van de Omgevingswet (denk aan bodem, lucht, ruimte, bouw, etc.) beschikbaar te stellen is voor elk domein een Informatiehuis voorzien. Een informatiehuis levert informatieproducten die nodig zijn voor besluiten met rechtsgevolgen.

Einde citaat.

Context van de informatiehuizen

Een belangrijk doel van het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) is de verbeterde kwaliteit en vindbaarheid van gegevens over de fysieke leefomgeving. Deze verbetering wordt gerealiseerd door de voor de gebruiker relevante gegevensvoorziening te realiseren in zogenaamde Informatiehuizen. Een Informatiehuis is een nieuw organisatorisch concept waarin de partijen die in een relevant domein actief zijn zodanig onderling gaan samenwerken, dat ze gebruikers van het digitale stelsel van beschikbare, bruikbare en bestendige informatie kunnen voorzien. Op dit moment wordt voor elk onderdeel van de fysieke leefomgeving een Informatiehuis voorzien. De beoogde Informatiehuizen zijn voorzien voor de domeinen: Lucht, Water, Bodem & Ondergrond, Natuur, Externe Veiligheid, Geluid, Cultureel Erfgoed, Ruimte, Bouw en Afval.

Door het ontwikkelen van één samenhangend en vraaggestuurd stelsel zullen de kosten van het bedienen van de gebruikers sterk kunnen verminderen. Het ter beschikking stellen van beschikbare, bruikbare en bestendige informatie kan met meer kwaliteit en samenhang worden gerealiseerd. Digitalisering is een belangrijk hulpmiddel om deze doelen van de Omgevingswet te realiseren. Deze visie op dit digitale stelsel is uitgewerkt in de definitiefase van het uitvoeringsprogramma GOAL.

Doelstelling opdracht nadere analyse Informatiehuizen

Als onderdeel van de definitiestudie GOAL is per Informatiehuis een factsheet opgesteld om de contouren van het huis scherper te krijgen. Voor het uitvoeren van het 'artikel 2 onderzoek' en het voltooien van de AMvB's van de Omgevingswet (o.a. vastleggen bronhouders, standaarden en kwaliteitscriteria) is het noodzakelijk dat nadere analyses worden uitgevoerd naar de voorgestelde Informatiehuizen. De analyse moet de onderbouwing leveren waarop in het kader van het financiële effectenonderzoek de cijfers voor kosten en baten worden benoemd. Uiteindelijk kan door deze resultaten een afgewogen invulling gegeven worden welke Informatiehuizen in plateau 2018 opgenomen worden.

Vraagstelling

De beoogde huismeesters is gevraagd om een aanvullende analyse te doen over scope, governance, inhoud, datakwaliteit en veranderopgave (haalbaarheid daarvan) van 'zijn Informatiehuis'. Hierin wordt de IST- en SOLL-situatie van het betreffende Informatiehuis beschreven. De nadere analyse moet de onderbouwing leveren waarop in het kader van het financiële effectenonderzoek de cijfers voor kosten en baten kunnen worden gebaseerd; ook worden de resultaten gebruikt bij het verder uitwerken van de AMvB's.

Hoe is dit document tot stand gekomen?

Door onze vraaggestuurde nadere analyse maken we duidelijk welke weg we nog moeten gaan om dit Informatiehuis, conform de in het Bestuursakkoord gemaakte afspraken, tijdig voor de inwerkingtreding van de wet ingericht en operationeel te hebben

Het document heeft vorm gekregen door, onder meer, het houden van de volgende workshops:

- ▣ Workshop 1 – 2 september 2015 – bedrijfsleven
- ▣ Workshop 2 – 3 september 2015 – bevoegd gezag
- ▣ Workshops 3 & 4 – 2 en 3 november 2015 – bedrijfsleven en bevoegd gezag

Er zijn verder schriftelijke reacties gekomen van organisaties die niet konden deelnemen aan de workshops. Deze zijn ook verwerkt. Naast de workshops en de schriftelijke input is een aantal verdiepende interviews afgenomen met voorziene gebruikers en heeft bureau-onderzoek plaats gevonden in de stukken van het ministerie van IenM, het programma Eenvoudig Beter en het programma GOAL. Ondanks het feit dat hier pogingen toe zijn ondernomen is het burgerperspectief nog niet voldoende aan bod gekomen. Dit zal in een later stadium nog wel moeten gebeuren.

Het schrijfteam voor deze nadere analyse bestond uit:

- ▣ Kaj Brouwer – projectleider
- ▣ Wim Groenendaal – beoogd huismeester Informatiehuis Ruimte
- ▣ Esther van Kooten Niekerk – beoogd huismeester Informatiehuis Bouw
- ▣ Udo Pijpker – hoofdauteur

Leeswijzer

Het volgende hoofdstuk start met de visie van het ministerie op de Informatiehuizen en de door ons geïnventariseerde beelden van de beoogde gebruikers bij het Informatiehuis Ruimte. Op basis daarvan formuleren wij onze visie op het Informatiehuis Ruimte. Deze visie wordt vervolgens concreet gemaakt in de gewenste toekomstige situatie: de SOLL-situatie. Op basis van de in kaart gebrachte IST-situatie volgt daarna de analyse van het verschil tussen IST en SOLL. Dit is de te ontwikkelen DELTA. Het laatste hoofdstuk beschrijft ons huidige beeld hoe en onder welke voorwaarden die DELTA kan worden gerealiseerd.

VISIE OP HET INFORMATIEHUIS RUIMTE

Visie lenM

In dit hoofdstuk noemen we de belangrijkste zaken uit de door lenM geformuleerde visie op de informatiehuizen, gevolgd door onze conclusies hieruit. Vervolgens beschrijven we het gebruikersperspectief dat uit de workshops en interviews is gekomen, om te eindigen met door ons op basis van dit hoofdstuk geformuleerde uitgangspunten.

De onderstaande tekst is overgenomen uit de Visie Digitaal Stelsel Omgevingswet van het ministerie van lenM d.d. 17-07-15 (versie 0.9).

Een Informatiehuis is een nieuw organisatorisch concept waarin de partijen die in een relevant domein actief zijn zodanig onderling gaan samenwerken, dat ze gebruikers van het digitale stelsel van beschikbare, bruikbare en bestendige informatie kunnen voorzien. De Informatiehuizen zijn verantwoordelijk voor de invulling van de interne governance. Vanuit het digitale stelsel wordt gestuurd op aansluitvoorwaarden, gebruikerswensen, dienstenniveau en gebruik van generieke technische functies.

Doelstellingen

Het digitale stelsel Omgevingswet biedt met name door het delen van beschikbare informatie een grote verbetering bij het informeren, aanvragen, behandelen en besluiten met betrekking tot omgeving gerelateerde initiatieven. Op dit moment is al veel informatie beschikbaar, maar niet voor iedereen bereikbaar en niet bestendig. Er valt dan ook al veel voordeel te behalen door het maken van afspraken over en het breed ontsluiten van huidige informatie en hergebruik van modellen. Een belangrijk doel van het digitale stelsel is de verbeterde kwaliteit en vindbaarheid van gegevens over de fysieke leefomgeving. Immers, alleen dan zijn bestaande digitale gegevens geschikt om in de plaats te treden van nieuw onderzoek. Door de voor de gebruiker relevante gegevensvoorziening te realiseren kunnen deze verbeteringen worden behaald. De komst van onderling samenwerkende Informatiehuizen zorgt voor een overgang van een versnipperd aanbod van dataleveranciers naar een samenhangend aanbod.

Output

EEN INFORMATIEHUIS LEVERT INFORMATIEPRODUCTEN

In de Informatiehuizen wordt ruwe data van bronhouders die in een domein beschikbaar is, omgezet naar op de vraag toegespitste, gevalideerde en waar mogelijk gestandaardiseerde informatieproducten. Hiertoe maakt het huis gebruik van standaarden en kennisdeling. De informatie is beschikbaar, bruikbaar en bestendig en is afgestemd op de eisen van de nieuwe Omgevingswet en op de processen waarmee deze wet wordt geïmplementeerd.

EEN INFORMATIEHUIS LEVERT TOETSINGSINSTRUMENTEN

Het huis beheert ook de toetsingsinstrumenten die horen bij het betreffende toetsingskader in de Omgevingswet. Deze toetsingsinstrumenten bestaan onder andere uit gestandaardiseerde rekenmodellen. Gegevens worden gevalideerd door een onafhankelijke partij. Door al deze (keten)processen ontstaat een proces dat efficiënt verloopt en betrouwbare resultaten oplevert. Per huis moeten een aantal witte vlekken worden uitgewerkt en moet gespecificeerd worden welke gegevens, bronnen en rekenmodellen worden ontsloten. Daartoe zijn in juni 2015 opdrachten tot nadere analyses bij beoogde opdrachtnemers uitgezet. De programmaraad wordt vervolgens gevraagd een conclusierapport van alle analyses van Informatiehuizen op te stellen waarbij wordt ingegaan op alle meegegeven elementen inclusief scenario's voor vervolgstappen en mogelijkheid tot 'globaal datamodel'.

EEN INFORMATIEHUIS VOLDOET AAN DE AANSLUITVOORWAARDEN VAN HET DSO

Om als Informatiehuis op het digitale stelsel te kunnen aansluiten, moet het voldoen aan de aansluitvoorwaarden. Deze zien zowel toe op de beschikbaarheid, bruikbaarheid en bestendigheid van de aan de Laan geleverde informatie, als op het gebruik van standaarden. De aansluitvoorwaarden zijn

globaal uitgewerkt in hoofdstuk 7 van de Definitiestudie GOAL. Dit moet per domein nog verder worden gespecificeerd. Daarvoor wordt een studie uitgevoerd door het RIVM waarin de aansluitvoorwaarden, de 3 b's, worden uitgewerkt per domein. Zolang het huis blijft voldoen aan de aansluitvoorwaarden, hebben de verantwoordelijke partijen grote vrijheid in de uitwerking van het huis zelf.

Outcome

De Informatiehuizen geven antwoord op de gebruikersvraag. Er wordt geborgd dat informatieproducten goed aansluiten op deze vraag. De kracht van een Informatiehuis zit in de organisatie en het nemen van verantwoordelijkheid voor een goede informatievoorziening richting de gebruiker. Door goed te luisteren naar de behoeften van gebruikers ontstaat een grote toegevoegde waarde van bestaande gegevensbestanden. Deze kunnen dan ook worden ingezet bij de voorbereiding van nieuwe initiatieven en het besluiten over de daarvoor ingediende aanvragen en meldingen. Door gegevens te leveren die voldoen aan de standaarden en kwaliteitseisen van de Laan kunnen onderzoekslasten en proceduredtijden omlaag.

Einde citaat.

Samenvattend

Volgens het ministerie van IenM moet een informatiehuis:

- ▣ informatie bijeen brengen;
- ▣ ruwe data verwerken tot informatieproducten die worden geleverd aan het DSO en de gebruikers ervan;
- ▣ alleen informatieproducten leveren die zijn afgestemd op de vraag van gebruikers;
- ▣ toetsingsinstrumenten leveren waarmee de kwaliteit en bestendigheid van gegevens wordt geborgd;
- ▣ voldoen aan de – nader te bepalen – aansluitvoorwaarden;
- ▣ de keten organiseren waarmee bovengenoemde doelstellingen kunnen worden behaald/gerealiseerd.

Gebruikersperspectief

Er is een viertal workshops rond de huizen Bouw en Ruimte gehouden, met daarin ook specifieke sessies voor Bouw en Ruimte, om met vertegenwoordigers van het werkveld (de uiteindelijke gebruikers van het Informatiehuis Ruimte) vast te stellen wat de rol en de producten van het Informatiehuis zouden moeten zijn. Op de volgende pagina zijn twee woordwolken te zien met daarin de opbrengsten van de eerste twee sessies. Tijdens de sessies ging het er vooral om een beeld te krijgen wat gebruikers verwachten van het Informatiehuis Ruimte. De aandachtspunten uit de sessies worden waar mogelijk gebruikt om tot de vraaggerichte invulling van het Informatiehuis te komen.

In beide workshops kwam naar voren dat het vinden en beoordelen van de benodigde gegevens te veel tijd kost en hun onderlinge samenhang vaak onduidelijk is. Dit is ook bevestigd in de bijeenkomst Omgevingswet en Rechtszekerheid (ook wel botsproef genoemd) die het Kadaster op 1 december heeft georganiseerd. Het Informatiehuis kan derhalve een grote rol spelen in het eenvoudig en in betere samenhang beschikbaar maken van data en de bijbehorende metadata om daarmee antwoorden te geven op gebruikersvragen. Ook bleek er een duidelijke behoefte te zijn om naast voor-gedefinieerde informatieproducten ook directe toegang tot de gegevens te hebben. Daarbij zouden uiteraard beperkingen moeten gelden rondom de privacy, maar mochten er gegevens niet beschikbaar gesteld worden in verband met privacy dan zou dat ook expliciet gemaakt moeten worden.

FIGUUR 1: WOORDWOLK VAN DE WORKSHOP OP 2 SEPTEMBER 2015

FIGUUR 2: WOORDWOLK VAN DE WORKSHOP OP 3 SEPTEMBER 2015

Daarnaast werd door de gebruikers aangegeven dat zij het Informatiehuis graag de eigenaar zouden willen laten zijn van de gegevens zodat bij fouten en vragen het Informatiehuis aansprakelijk is. De bevoegde gezagen trokken dezelfde conclusie inzake het bij elkaar brengen van bronnen en het centraal ontsluiten, waarbij echter expliciet werd aangegeven dat zij in veel gevallen de bronhouder zijn en dus ook zij als enige aansprakelijk zijn. Aansprakelijkheid voor de brongegevens hoort daarmee niet bij het Informatiehuis volgens de bevoegde gezagen. Het Informatiehuis draagt wel de aansprakelijkheid om die brongegevens correct door te leveren zonder vervorming of verlies van informatie.

De gebruikers van het Informatiehuis Ruimte vinden het nog moeilijk om te bepalen wat hun toekomstige informatiebehoefte is omdat de invulling van de wet nog niet zo ver is. Ook aangeven wat er op dit moment ontbreekt is daarmee lastig voor ze. De lijstjes die daarover uit de workshops komen zijn niet compleet en rijp en groen door elkaar. De vragen naar de 3 b's (beschikbaarheid, bruikbaarheid en bestendigheid) leveren goede en nuttige input op maar laten ook zien dat er subjectieve beelden over de kwaliteit bestaan. Als onderdeel van de 'b' van bruikbaarheid komt steeds weer naar voren dat met name de begrijpelijkheid van de teksten een groot aandachtspunt moet zijn.

Een duidelijk verschil tussen de workshops was dat de marktpartijen van de Huismeester verwachten dat hij, als representant van de overheid, instaat voor de juridische juistheid van de data terwijl de bevoegde gezagen dat, in de andere workshop, toch vooral een taak voor zichzelf vonden.

De gebruikers hebben wel duidelijke beelden bij de rol van de Huismeester: hij is tegelijk regisseur, initiatiefnemer voor nieuwe informatieproducten, broker en kwaliteitsbewaker die met name de versnippering van informatie moet tegengaan en samenhang moet brengen. Hij stelt daartoe (in samenspraak met de gebruikers en bronhouders) informatiemodellen en een set kwaliteitseisen op.

De gebruikers hechten zeer aan verdergaande digitalisering van de bronnen. Bij Ruimte gaat dit in eerste instantie vooral om de tekstuele kant van de bestemmingsplannen die op dit moment onvoldoende is. Ook speelt 3D bij deze digitalisering een steeds belangrijkere rol.

De gebruikers vanuit het bevoegd gezag zijn bij een Informatiehuis naast het verbeteren van hun informatiepositie (waarbij de vindbaarheid een belangrijke rol speelt) vooral ook op zoek naar antwoorden op de vragen die burgers hen stellen: Wat moet ik hier doen en wat mag ik hier doen?

De gebruikers hebben het groeipad voor het Informatiehuis als volgt verwoord: **Mag dit hier?** (in 2018), **Wat mag hier?** (in 2021) en **Waar mag dit?** (in 2024).

Samenvattend

Vanuit de gebruikers moet een Informatiehuis:

- ☐ data bij elkaar brengen en ontsluiten;
- ☐ de kwaliteit van de data bewaken;
- ☐ de data en metadata eenvoudig en in samenhang ontsluiten;
- ☐ initiator zijn voor informatieproducten;
- ☐ informatiemodellen en standaarden opstellen en beheren in overleg met het werkveld;
- ☐ verdergaande digitalisering bevorderen en coördineren;
- ☐ zich ontwikkelen volgens een groeimodel.

Onze conclusies op basis van het bovenstaande

- Ten eerste onderschrijven wij de visie zoals die door het ministerie is geformuleerd. Deze helpt bij de verdere ontwikkeling van het Informatiehuis.
- Daarentegen is er in de workshops aangegeven dat er bij de gebruikers bezorgdheid leeft dat het aansluiten op het DSO voor de bronhouders extra kosten met zich zal meebrengen. Wij adviseren die angst voor de bronhouders weg te nemen in het ontwerp van het DSO.
- Het Register Omgevingsdocumenten is een generieke dataset in het DSO en maakt daarmee geen onderdeel uit van het Informatiehuis Ruimte (maar is uiteraard wel een zeer belangrijke bron voor het Huis). Dit is een keuze van de opdrachtgever en betekent dat het Informatiehuis afnemer van het Register is waarvoor het beheer buiten dit huis zal worden georganiseerd.
- Als registraties geen onderdeel uitmaken van de informatiehuizen is de governance van de (kern)registraties voor het DSO en van de huizen in onze ogen nog wel een aandachtspunt. Het voorkomen van 'bestuurlijke drukte' kan een overweging zijn om de huizen ook te belasten met de besturing (aansturing van het beheer) van de (kern)registraties voor het DSO.
- De 3 b's (beschikbaarheid, bruikbaarheid en bestendigheid) zijn leidend en ontstaan vanuit de vraagsturing, dat wil zeggen dat de gebruikersbehoeften moeten bepalen of er al dan niet aan de voorwaarden voldaan is. Het Informatiehuis kan dat niet zonder de gebruikers te raadplegen en zal hiertoe dan ook in overleg met de bronhouders en afnemers kwaliteitseisen (doen) opstellen. Daarnaast zijn (uiteraard) ook de wetgever en de opdrachtgever ("het stelsel") bepalend. Het is onze verwachting dat met name eisen met betrekking tot de beschikbaarheid op stelselniveau vastgesteld zullen worden (mede in verband met de te treffen infrastructurele voorzieningen en daarmee samenhangende financiële consequenties) en ook op dat niveau door technische voorzieningen zullen worden gemonitord.
- Het Informatiehuis heeft een rol in het toetsen op en afdwingen van de vastgestelde en nog vast te stellen kwaliteitseisen. De instrumenten die daarvoor ingezet zullen worden zijn een gezamenlijk(e) (set van) informatiemodel(len) en een set (juridisch) gedragen kwaliteitseisen.

Onze visie op het Informatiehuis Ruimte

Op basis van de bovenstaande visie van het ministerie en het gebruikersperspectief op het Informatiehuis Ruimte, hebben wij de volgende visie op het Informatiehuis geformuleerd. De visie is verwoord in de vorm van zeven uitgangspunten die houvast bieden voor de realisatie ervan.

Uitgangspunt 1: De gebruiker en het gebruik staan centraal

Het Informatiehuis Ruimte is volledig vraaggestuurd (rekening houdend met datgene wat de wetgever van ons vraagt). Dat wil zeggen dat het geen activiteiten uitvoert waar niet op voorhand vraag naar is en verantwoordelijk is voor het opleveren van wat er gevraagd wordt.

Uitgangspunt 2:

We brengen bronnen en gebruik bij elkaar

Het Informatiehuis Ruimte zorgt voor naadloze verbindingen tussen de gebruikers en de bronhouders. Daarbij wordt waar mogelijk waarde toegevoegd.

Uitgangspunt 3:

Onze klanten hebben maar één sleutel nodig

Onze klanten vinden ons makkelijk en altijd op dezelfde manier. Of het nu het Digitale Stelsel Omgevingswet is of één van de partijen in onze keten, een vraag kan overal op dezelfde manier gesteld worden en zal op dezelfde manier worden beantwoord. Met standaarden die de keten zelf heeft vastgesteld.

Uitgangspunt 4:

We vormen één geheel met de andere huizen en de Laan

Het Informatiehuis Ruimte is onderdeel van de Digitale Stelsel Omgevingswet en werkt samen met de andere huizen om op die manier voor de gebruiker volledig transparant te zijn. We streven bij ontwikkeling, bouwen en uitvoering naar synergievoordelen waar mogelijk.

Uitgangspunt 5:

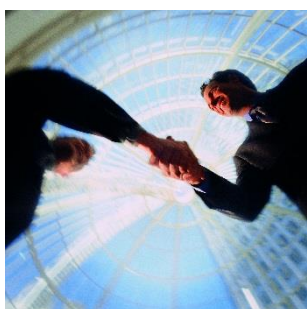
We nemen de bescherming van onze data en gebruikers zeer serieus

Het Informatiehuis Ruimte is bestand tegen een stootje en neemt informatiebeveiliging en privacy zeer serieus. Bij de inrichting van de beveiliging wordt gebruik gemaakt van de ervaringen die het Kadaster sinds 2004 heeft opgedaan met de certificering tegen de ISO27001 beveiligingsnorm.

Uitgangspunt 6:

De kwaliteit van onze producten staat buiten kijf

De producten van het Informatiehuis Ruimte voldoen aan de door de gebruikers en wetgever vastgestelde kwaliteitseisen, zijn gestandaardiseerd en waar mogelijk geharmoniseerd. Ze vormen de basis voor besluiten met rechtsgevolgen.

Uitgangspunt 7:

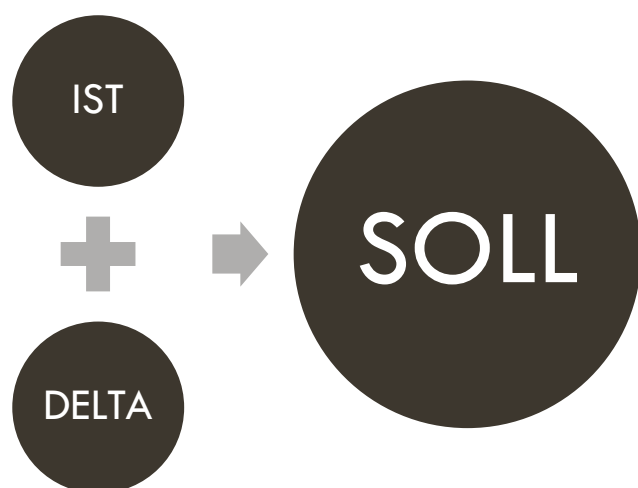
We zijn vanaf het begin succesvol

De verwachtingen zijn, na de succesvolle behandeling in de Tweede Kamer, hoog gespannen. We moeten dat elan bewaren en bewaken dat we succesvol blijven. Dat betekent goed communiceren met de ketenpartners, zeggen wat we doen en doen wat we zeggen. Kleine stapjes vooruit zetten en resultaten bereiken helpen daarbij.

Hoe zijn we na de workshops verder gegaan?

In de maanden september en oktober is middels een serie interviews met stakeholders uit de sector invulling gegeven aan de bovenstaande visie op het Informatiehuis Ruimte. In november zijn wederom twee workshops gehouden om de inmiddels gevormde beelden voor de invulling van het Informatiehuis Ruimte in de toekomst (de SOLL) te toetsen. Het resultaat van die toetsing is verwerkt in het volgende hoofdstuk.

SOLL

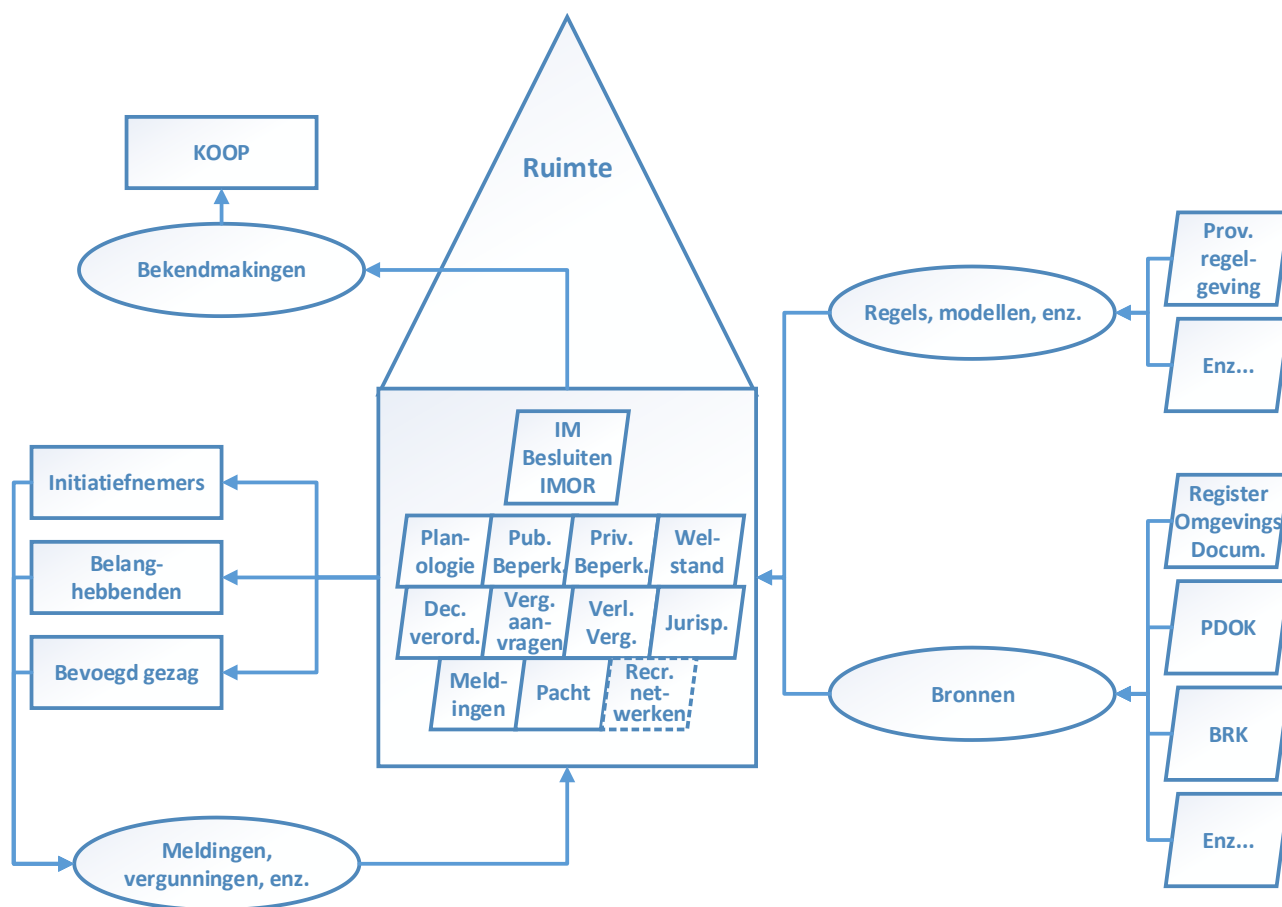

In dit hoofdstuk beschrijven we de invulling van het Informatiehuis Ruimte zoals wij die zien op basis van de visie van het ministerie van IenM, het geformuleerde gebruikersperspectief en onze eigen visie. Conform ons eerste uitgangspunt (*De gebruiker en het gebruik staan centraal*) beginnen we bij de gewenste toekomst (SOLL). Op basis van de bekende huidige situatie (IST) weten we dan wat onze ontwikkelingspanning (DELTA) zal zijn.

De eerste stap is dus het beschrijven van de SOLL-situatie van het Informatiehuis Ruimte. Allereerst komt de scope aan bod, gevolgd door de rollen die wij zien voor het Informatiehuis Ruimte, de informatieproducten die het Informatiehuis zal gaan

leveren, de bronnen die daarvoor benodigd zijn en de standaarden en toetsingsinstrumenten die daarbij gebruikt (gaan) worden. Tot slot wordt een governancestructuur beschreven die de gewenste situatie zo goed mogelijk ondersteunt.

Scope

FIGUUR 3: SCHEMATISCHE WEERGAVE VAN HET INFORMATIEHUIS RUIMTE

Op basis van de hiervoor gepresenteerde visie, rekening houdend met het gebruikersperspectief en op basis van wat er nu bij ons bekend is over de invulling van de Omgevingswet, is de bovenstaande, schematische weergave van het Informatiehuis Ruimte, haar onderdelen en haar relaties met de buitenwereld opgesteld.

Het Informatiehuis Ruimte zorgt voor de gecombineerde informatievoorziening over de publiek- én privaatrechtelijke rechtstoestand van de ruimte. Uitgangspunt hierbij is dat informatieproducten van het huis ondersteunend moeten zijn bij de voorbereiding en totstandkoming van besluiten met rechtsgevolgen. De producten moeten dus behulpzaam zijn voor functies van het DSO, zoals oriënteren en informeren, indienen en besluiten.

Vraagarticulatie via de Laan

Naar aanleiding van gesprekken met lenM is als uitgangspunt voor deze analyse vastgesteld dat het organiseren van de vraagarticulatie niet een taak is van de afzonderlijke Informatiehuizen, maar op het niveau van het DSO georganiseerd gaat worden. Dit is in lijn met het beeld van de gebruikers uit de workshops en interviews aangezien zij over de grenzen van de huizen heen kijken. Het DSO zal volgens die lijn dan vervolgens in samenspraak met de Informatiehuizen vaststellen welke informatieproducten vanuit de verschillende Informatiehuizen geleverd moeten gaan worden om in de vastgestelde behoefte te kunnen voorzien. Een andere visie hierop is beschreven in het concept van de globale architectuurschets voor het DSO over de aansluitvoorwaarden van de huizen. Daarin is de organisatie van de vraagarticulatie geformuleerd als een samenwerkingsopgave van alle huizen. Hierbij is het 'eigenaarschap' – in de betekenis van de verantwoordelijkheid voor de levering van het informatieproduct aan het DSO – altijd bij één van de huizen belegd. We constateren dat er nog geen eenduidig beeld over de organisatie van de vraagarticulatie bestaat, maar hanteren vooralsnog het uitgangspunt dat dit op DSO-niveau zal plaats vinden.

Het Informatiehuis Ruimte zal vooral de vraagarticulatie faciliteren, met name door expertise te leveren aan het DSO over de behoeften en mogelijkheden binnen haar domein. Onderdeel van het huis is daarmee het ondersteunen van de vraagarticulatie met domein-specifieke kennis.

Informatieproducten

Zoals al opgemerkt zorgt het Informatiehuis Ruimte voor de gecombineerde informatievoorziening over de publiek- én privaatrechtelijke rechtstoestand van de ruimte. Dit doet zij door de ingang te zijn voor gebruikers naar informatie over:

Planologie	Decentrale verordeningen	Meldingen / gedoogzaken
Publiekrechtelijke beperkingen	Vergunningaanvragen	Pacht
Privaatrechtelijke beperkingen	Verleende vergunningen	
Welstandsinformatie	Jurisprudentie	

Opmerking: vanuit de gebruikers werd de opmerking gemaakt dat de bovenstaande termen erg uit gaan van de huidige (lees: "oude") situatie. Omdat er op dit moment nog geen betere termen voorhanden zijn, bijvoorbeeld in het kader van het te ontwikkelen Informatiemodel Omgevingsrecht (IMOR), blijven deze termen in gebruik omdat zij het best aangeven over welke informatie het gaat. Wel is er op den duur behoefte aan een nieuwe indeling.

Inhoudelijk houdt het huis zich bezig met het maken van informatieproducten die voldoen aan de door het DSO vastgestelde behoefte. Deze zullen in opdracht van het huis gebouwd en in beheer genomen worden. Het daadwerkelijk bouwen en beheren wordt gedaan door een derde partij. Het huis heeft daarmee geen eigen ICT-infrastructuur.

Veel van het denken over de informatie-uitwisseling tussen afnemers en het DSO gaat over regels. Naast de administratief georiënteerde informatievoorziening op basis van bijvoorbeeld adressen en de op adressen van toepassing zijnde regels, moeten regels, beperkingen en meldingen die voor zones of (bestuurlijke) gebieden gelden ook ontsloten worden. Daarvoor is de geo-component met een kaart-gebaseerde informatievoorziening cruciaal. Het beschikbaar stellen van (samengestelde) geo-services is dan ook een belangrijke component van de producten/diensten die vanuit het Informatiehuis Ruimte worden geleverd.

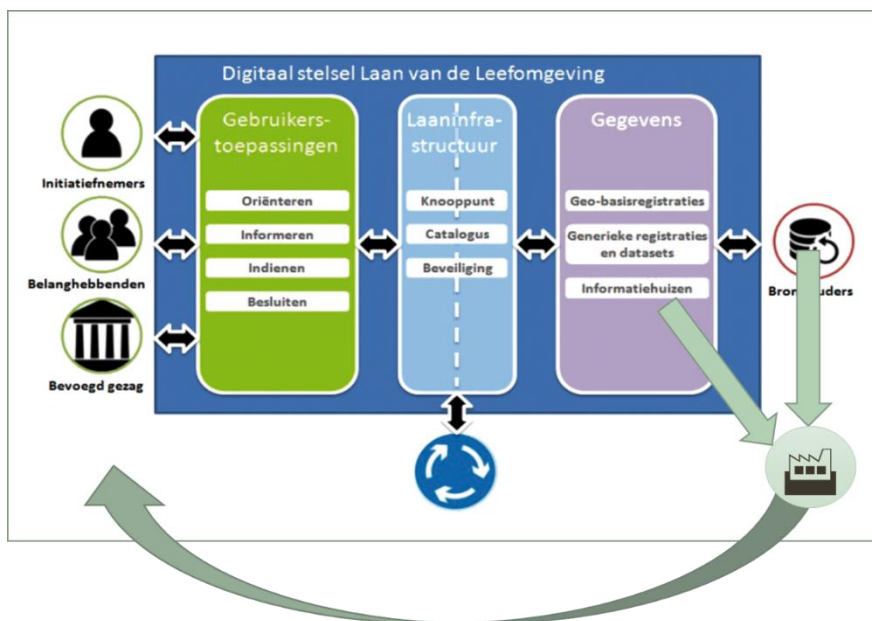
Kwaliteit gegevens

Verder zorgt het huis ervoor dat bekend is wat, op basis van gestelde standaarden en normenkaders, de kwaliteit van de gegevens is die door het huis wordt geleverd. Het is daarmee niet aansprakelijk voor de kwaliteit van geleverde en van gebruikte brongegevens, het maakt de kwaliteit wel inzichtelijk. Wel kan het huis de bronhouders erop wijzen dat de gegevens niet de vereiste kwaliteit bezitten en dat daar een verbeteractie op moet plaatsvinden; een door het huis te ontwikkelen kwaliteitsdashboard kan daaraan een zinvolle bijdrage tot zelfevaluatie door de bronhouders leveren. Indien brongegevens structureel van onvoldoende kwaliteit blijven, dan kan dit ertoe leiden dat het huis de levering aan het DSO moet staken van die informatieproducten welke het huis zelf van zulke gegevens heeft afgeleid. De toetsingsinstrumenten die hiervoor nodig zijn moeten nog ontwikkeld worden, waarbij ook gebruik gemaakt zal worden van het ISO9001 kwaliteitssysteem dat bij het Kadaster is geïmplementeerd.

Transitie-opgave

Tevens zullen er de nodige aanpassingen moeten worden doorgevoerd binnen het domein Ruimte in het kader van het Digitale Stelsel Omgevingswet. Gebruikers geven aan dat het hierbij gaat om de regie over het opstellen van standaarden en normen, temporeel maken van informatie, geo-refereren van informatie, archiefbeleid, het overgangsrecht op het gebied van de ruimtelijke ordening en reproduceerbaarheid van eerder opgevraagde gegevens. Ook het stimuleren van samenwerking, objectdenken en innovatie worden gezien als een belangrijke spijltaak voor het Informatiehuis Ruimte. Het Informatiehuis zal de coördinerende taak van deze transitie voor haar rekening moeten nemen. Dit ontlast het ministerie, bevoegde gezagen en gebruikers, zodat die zich kunnen richten op opdrachtgeverschap en beleid en/of uitvoering.

Directe toegang tot de data

Uit de workshops kwam dezelfde vraag naar voren die ook al eerder tijdens de ICT Haalbaarheidstoets van ICT Nederland werd geuit, namelijk: geef ons direct toegang tot de data. Dat is hiernaast gevisualiseerd. Het Informatiehuis Ruimte heeft daar ofwel een actieve rol in ofwel een rol om bronhouders op hun verplichtingen in het kader van het open data beleid voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet te wijzen. Hiervoor is met name nodig dat de Huismeester zijn rol als de regisseur oppakt.

Rollen

Om de taken van het Informatiehuis goed uit te kunnen voeren onderscheiden wij een aantal rollen.

Deze zijn:

1. Producent informatieproducten

De vraagarticulatie van het DSO zorgt ervoor dat duidelijk is aan welke informatieproducten behoefte is bij de gebruikers. Deze behoefte wordt vervolgens vertaald naar welke Informatiehuizen hierbij betrokken zijn. Het is dan verder aan het Informatiehuis om hier een geschikt informatieproduct voor te realiseren. Dit kan door middel van het ontsluiten van één enkele bron, maar kan ook het combineren van verschillende bronnen zijn tot een samengesteld

product. Denk hierbij aan een kaart waarop is aangegeven waar opvangcentra voor vluchtelingen kunnen worden gerealiseerd (nu reeds bestaand als de Locatiezoeker).

2. Regisseur

Het Informatiehuis Ruimte voelt zich verantwoordelijk voor het coördineren van de gewenste transitie binnen het domein Ruimte. Denk hierbij aan bijvoorbeeld de transitie van de huidige WKPB-voorziening naar een nieuwe situatie na de komst van de Omgevingswet.

Ook denken wij het DSO te kunnen ondersteunen bij de vraagarticulatie. Er zal specifieke kennis van het domein Ruimte nodig zijn om de vraagarticulatie goed te kunnen uitvoeren.

3. Broker

Het Informatiehuis Ruimte heeft de opdracht om informatie in de keten van het domein Ruimte te laten stromen naar de gebruikers. Het organiseren hiervan houdt in dat er een goed beeld is bij het Informatiehuis over waar de gegevens zijn opgeslagen, wat de status is van deze gegevens en dat deze gegevens op een bestendige en bruikbare manier beschikbaar zijn.

4. Kwaliteitsbewaker

Het Informatiehuis Ruimte toetst de kwaliteit van de data die binnen het domein van het Informatiehuis ter beschikking is gesteld voor het DSO op basis van de 3B's en de afgesproken standaarden bij deze gegevens. Daarbij wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van de ervaringen die het Kadaster sinds 2002 heeft opgedaan met de ISO9001 certificering

Informatieproducten

Binnen het Informatiehuis Ruimte bestaan informatieproducten op verschillende niveaus. Ten eerste zijn dit de eenvoudige informatieproducten die de gebruikers toegang geven tot de rechtstoestand van de ruimte op basis van de eerder genoemde 10 onderwerpen. Dus als een gebruiker de *publiekrechtelijke* beperkingen, geldend op een bepaalde plek, wil weten, kan hij het Informatiehuis daar op bevragen (de bronnen daarvoor zijn de Registratie Omgevingsdocumenten, de Landelijke Voorziening WKPB en de Kadastrale registratie).

Het tweede niveau van informatieproducten is het niveau van samengestelde vragen of meer specifieke vragen op één van de 10 bovengenoemde onderwerpen. Deze zullen ontstaan door de vraagarticulatie op DSO-niveau. Vragen waar structureel en door meerdere partijen behoefte aan is, worden informatieproducten, mits voldaan is aan de basisvoorwaarden voor gebruik en financiering die binnen de governancestructuur van het Informatiehuis wordt vastgelegd. Echter, de vraagarticulatie vanuit het DSO is op dit moment nog niet georganiseerd. De workshops leveren ook nog vrij weinig input voor deze specifiekere informatieproducten. De gebruikers hebben met de kennis van nu nog moeite deze te benoemen. Daarom kunnen wij nu nog niet een uitputtende lijst van informatieproducten opstellen. Wel hebben wij gemeend enkele voorbeelden te noemen waarvan wij denken dat deze in een behoefte voorzien. Of deze producten daadwerkelijk op DSO-niveau zullen worden vastgesteld, moet te zijner tijd blijken.

Het informatiehuis Ruimte ziet informatieproducten van de volgende onderwerpen als haar taak:

#	Onderwerp	Voorbeeld van informatieproducten
1	Planologie	Locatiezoeker; Is er een MER-procedure gaande binnen 600 meter van mijn perceel, of niet?; Themakaarten: Waar mag wat en wat mag waar?
2	Publiekrechtelijke beperkingen	Is de WvG van toepassing? Of is er sprake van een aan mijn tuin grenzend grondwaterwingebied? Is er sprake van een beperking op mijn perceel in het kader van de Luchtvaartwet?

#	Onderwerp	Voorbeeld van informatieproducten
3	Privaatrechtelijke beperkingen	Is er recht van overpad van toepassing? Of is er een zakelijk recht gevestigd op dit perceel? Zo ja, door wie? Lig er een kabel of leiding in dit perceel, en zo ja, wie is daarvan de eigenaar?
4	Welstandsinformatie	Waar kan ik welstandsvrij bouwen en waar geldt een meer stringent welstandbeleid?
5	Decentrale verordeningen	Overzichtskaart van waar ik aanplakbiljetten wel en niet mag plaatsen. Waar geldt welk parkeerbeleid?
6	Vergunningaanvragen	Welke soorten vergunningaanvragen worden waar ingediend? Zijn in een bepaalde buurt vergunningaanvragen voor bijvoorbeeld dakkapellen gedaan?
7	Verleende vergunningen	Waar zijn welk soort vergunningen verleend? Welke vergunningen zijn niet in lijn met de onderliggende bestemmingsplannen?
8	Jurisprudentie	Is voor dit bedrijventerrein al eerder een proces gevoerd over vestiging van een bedrijf uit een hogere milieucategorie dan formeel in het bestemmingsplan toegestaan?
9	Meldingen/gedoogzaken	Welke gedoogplichten rusten er op het grondgebied grenzend aan mijn achtertuin?
10	Pacht	Welke gebieden zijn verpacht? Welke pachtregelgeving is van toepassing op welk gebied?

Mogelijke samengestelde informatieproducten zijn dan: gebruik / huur, leegstand gebouwen in combinatie met architectonisch waardevolle gebouwen, toegestaan gebruik bedrijventerreinen, spreiding bedrijventerreinen, vuurwerkopslag, bouwlocaties in ontwikkeling, MER-rapportages (let op: auteursrechtendiscussie) en in het verlengde daarvan Gebiedstoetsen (onderzoeken die worden uitgevoerd ter onderbouwing van omgevingsdocumenten), potentiële locaties windmolens/ locaties in onderzoek.

Bronnen

Om deze informatieproducten te kunnen maken en leveren zijn de volgende bronnen benodigd. De (geo-) basisregistraties zijn buiten de scope van het Informatiehuis Ruimte, maar worden evenals de kernregistraties van het DSO wel gebruikt bij het maken van informatieproducten wanneer van toepassing. Naast de basisregistraties zijn de onderstaande bronnen geïdentificeerd. Een aantal daarvan zijn op dit moment nog niet aanwezig, of zodanig versnipperd dat ze nog niet als één bron benaderbaar zijn.

#	Bron	Omschrijving
1	Registratie Omgevingsdocumenten	Registratie van alle gepubliceerde omgevingsdocumenten, ook concept versies inclusief publiekrechtelijke beperkingen en welstandsgegevens

#	Bron	Omschrijving
2	BRK en openbare registers	De Kadastrale Registratie en de bijbehorende openbare registers van onroerende zaken en zakelijke rechten levert de authentieke bron voor de privaatrechtelijke beperkingen.
3	Ruimtelijke beperkingen	Voor zover nog niet opgenomen in de Registratie Omgevingsdocumenten zal er een aanvullende registratie met ruimtelijke beperkingen moeten komen. Dit zijn resterende WKPB-beperkingen.
4	Decentrale verordeningen	Registratie met gemeentelijke en provinciale verordeningen (zoals bijvoorbeeld algemene plaatselijke verordeningen) die effect hebben op het gebruik van de ruimte.
5	Jurisprudentie	Registratie met jurisprudentie over zaken betrekking hebbend op het gebruik van de ruimte.
6	Verleende vergunningen	Registratie met verstrekte of geweigerde vergunningen inclusief onderbouwing.
7	Vergunningaanvragen	Registratie met percelen/ contouren waar een vergunningaanvraag is ingediend en de procedure tot verstrekking loopt, inzake vergunningen die betrekking hebben op het gebruik van ruimte.
8	Meldingen/gedoogzaken	Registratie met alle gedane meldingen door initiatiefnemers en alle gedoogbesluiten van bronhouders. Registratie van recreatieve routenetwerken.
9	Pacht	Registratie van pachtrechten.

Standaarden en toetsingsinstrumenten

Standaarden

Voor de SOLL-situatie sluit het Informatiehuis Ruimte aan bij de ontwikkeling van de standaarden die het deelprogramma DSO zal opleveren. Belangrijke ontwikkelingen hierin zijn het Informatiemodel Besluiten, en daarvan afgeleid IMOR.

Het Informatiehuis Ruimte conformeert zich aan die hoofdlijn en zal daarom vanaf begin 2016 bij de ontwikkeling van de nieuwe standaarden aanhaken. Zij zal dit doen vanwege haar toekomstige rol op het gebied van de standaarden en op deze manier reeds de kennis over de nieuwe standaarden kunnen opbouwen, zodat het huis over enige tijd vanuit haar verantwoordelijkheid op dit vlak sturing kan geven aan de verdere ontwikkeling van standaarden in dit domein.

Toetsingsinstrumenten

Het Informatiehuis Ruimte kent geen rekenkundige toetsingsinstrumenten. Initiatieven worden procesmatig getoetst aan het vigerende ruimtelijke beleid en regelgeving, aan de beperkingen vanuit bijvoorbeeld het welstandsbeleid, aan publiek- dan wel privaatrechtelijke beperkingen en aan overige feitelijke beperkingen (gedoogzaken). Wel is het mogelijk dat in het kader van de hiervoor genoemde in ontwikkeling zijnde standaarden toetsingsinstrumenten (bijvoorbeeld validators) worden ontwikkeld. Het Informatiehuis Ruimte heeft hier dan uiteraard een taak in.

Governance

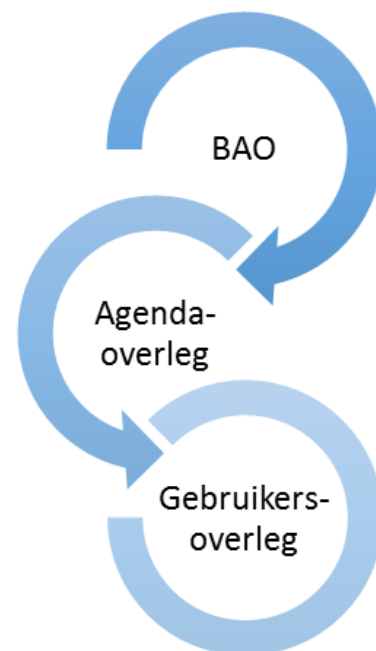
Een goede governance structuur is belangrijk voor een succesvol Informatiehuis. In een Informatiehuis:

- ❑ participeren veel partijen met gezamenlijke maar ook eigen belangen;
- ❑ moeten één of meerdere gezamenlijke informatiemodellen en kwaliteitsmodellen voor het gehele domein worden vastgesteld;
- ❑ is er behoefte aan een escalatieniveau om problemen die de gezamenlijke doelen in de weg staan, op te lossen;
- ❑ werken afnemers en bronhouders nauw samen en moeten ze dan ook beiden evenredig vertegenwoordigd zijn in de besturing;
- ❑ is er een aanspreekpunt nodig dat de verbinding heeft met het DSO en de aldaar aanwezige governance

De besturing van het Informatiehuis Ruimte moet bestaan uit bronhouders en afnemers. Deze bronhouders en afnemers zijn, samen met het Kadaster als huismeester van het Informatiehuis, vertegenwoordigd in het bronhouders- en afnemersoverleg (BAO) en zijn verantwoordelijk voor de strategische sturing van het Informatiehuis. Voor de tactische sturing is het Agendaoverleg ingericht. In het Gebruikersoverleg worden wensen, mogelijkheden, procedures en werkwijzen van bronhouders en afnemers op operationeel niveau geïnventariseerd en afgestemd.

Taken BAO

- ❑ beleidsvoorbereiding en innovatie van het Informatiehuis Ruimte;
- ❑ planvorming rond voorzieningen en ICT (waaronder releasebeleid en planning);
- ❑ (strategische) sturing op basis van planning, rapportage en evaluatie;
- ❑ bepalen van het dienstverleningsniveau en toezien op kwaliteit;
- ❑ informatiemanagement;
- ❑ toezicht op en onderhouden van architecturen en standaarden voor het Informatiehuis;
- ❑ adviseren van de minister en/of het ministerie van IenM.

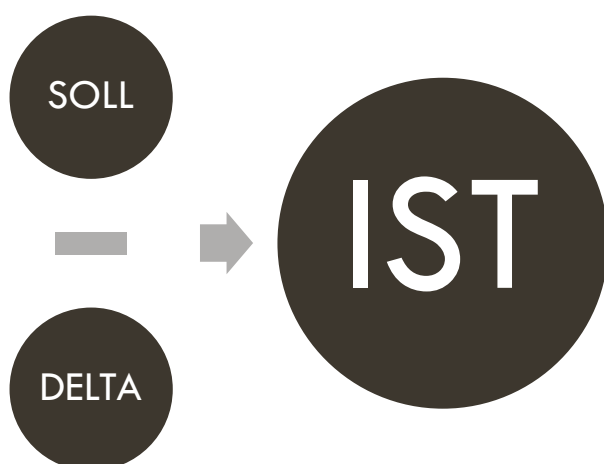
FIGUUR 4: SAMENHANG IN DE GOVERNANCE

Agendaoverleg

De inhoud van het Gebruikersoverleg vormt een belangrijke inbreng voor het Agendaoverleg. De wensen en verzoeken kunnen via het Agendaoverleg leiden tot besluitvorming door het BAO.

Gebruikersoverleg

Het Gebruikersoverleg is de plek waar bronhouders en afnemers op operationeel niveau elkaar ontmoeten. Afnemers delen hier hun ervaringen met het gebruik van het Informatiehuis Ruimte. Daarnaast bespreken afnemers en bronhouders de volgende onderwerpen: wensen; verzoeken; werkwijzen en problemen vanuit de praktijk.

De SOLL is beschreven in het voorgaande hoofdstuk. De volgende stap is om vast te stellen wat de veranderopgave is die het Informatiehuis Ruimte voor zich heeft. Dat begint met het vaststellen welke elementen al aanwezig zijn, de IST. Die elementen zijn in dit hoofdstuk beschreven.

Hierbij worden eerst de te ontwikkelen informatieproducten en bronnen besproken. Daarbij wordt aangegeven wat het huidige oordeel is van de gebruikers over deze bronnen.

Vervolgens wordt er een analyse gegeven voor de aanwezige standaarden en toetsingsinstrumenten.

Informatieproducten en bronnen

Zoals al gemeld zijn de informatieproducten in dit huis ingedeeld in twee niveaus, namelijk de enkelvoudige informatieproducten met een weergave van de rechtstoestand voor de 10 genoemde onderwerpen en de samengestelde producten over meerdere onderwerpen heen. Omdat in dit stadium van ontwikkeling van het DSO en het Register Omgevingsdocumenten nog moeilijk een onderscheid te maken is tussen de informatieproducten en de bronnen zal de IST-situatie in deze paragraaf tezamen worden behandeld.

Samengevat is het beeld voor de onderscheiden onderwerpen als volgt (dit is in deze vorm ook eerder aangeleverd aan het artikel 2 onderzoek, waarbij gescoord is op een schaal van 1 tot 5 (1 = laag en 5 = hoog)):

#	Onderwerp	Complexiteit*	Aard van de complexiteit	Kwaliteit data*
1	Planologisch instrumentarium	3	Beperkte tekstobjecten, varieert in vulling door bevoegd gezagen	4
2	Publiekrechtelijke beperkingen	2	Is al aanwezig, nog niet alle gemeenten aangesloten, opdeling WKPB is nog niet helder	4
3	Privaatrechtelijke beperkingen	3	Verschillende bronnen	2
4	Welstandsinstrumentarium	1	Zeer beperkt en veelal alleen lokaal aanwezig	1
5	Decentrale verordeningen	4	Veel verschillende bronnen	2
6	Vergunningaanvragen	3	Veel verschillende bronnen, deels wellicht uit OLO te halen	1
7	Verleende vergunningen	3	Zitten nu deels in RP.nl, maar vergt nog veel werk	1
8	Jurisprudentie	4	Veel verschillende bronnen	3

#	Onderwerp	Complexiteit*	Aard van de complexiteit	Kwaliteit data*
9	Meldingen / gedoogzaken	4	Veel verschillende bronnen	3
10	Pacht	4	Bronnen nog onduidelijk	3

Hieronder is per onderwerp / bron weergegeven wat de huidige situatie ervan is en wat de inschatting is van de kwaliteit zoals die door de gebruikers wordt ervaren.

Ruimtelijkeplannen.nl/ Register Omgevingsdocumenten

RuimtelijkePlannen.nl is aanwezig en wordt omgebouwd tot Register Omgevingsdocumenten. Die transitie ligt buiten de scope van het Informatiehuis Ruimte maar vanuit de gevoerde gesprekken kregen we daar nog wel de volgende notie over mee:

“RuimtelijkePlannen.nl is de oude Wro en WRO registratie. Dit zal moeten blijven, nog een hele tijd. Daarnaast moet er een voorziening komen voor omgevingsdocumenten. Dit is iets heel anders, dus moet er een overgangsregime worden ondersteund. Dit moet nog bedacht worden. Zeer complex! Inspanning is hoog!”

Landelijke Voorziening WKPB

Verder is de huidige Landelijke Voorziening WKPB een bron die nu al bestaat en functioneert. Deze Landelijke Voorziening zal op termijn deels overgaan in het Register Omgevingsdocumenten, maar niet geheel. Hoe er met dat resterende deel moet worden omgegaan is nog niet bekend.

Privaatrechtelijke beperkingen

De Basisregistratie Kadaster, en als bron daarvoor de Openbare Registers, bevat nu deels de privaatrechtelijke beperkingen die nodig zijn.

Welstandsinformatie

Voor de welstandsinformatie versie IMWE2008 is er nu een aparte voorziening die echter uit de lucht gaat. IMWE2014 wordt (nog) niet ondersteund.

Verleende vergunningen en vergunningaanvragen

Verleende vergunningen staan deels in RuimtelijkePlannen.nl en Vergunningaanvragen zouden via OLO te vinden moeten zijn.

Nog te realiseren bronnen

Voor Decentrale verordeningen, Jurisprudentie, Meldingen/gedoogzaken en Pacht moeten nog bronnen op centraal niveau worden gerealiseerd.

Kwaliteitsinschatting huidige bronnen

De kwaliteit van de gegevens wordt in het Digitale Stelsel Omgevingswet aangeduid met de 3 b's. Een goede beschikbaarheid betekent dat gegevens, modellen en rekenregels eenvoudig via één loket vindbaar en in beginsel 24/7 toegankelijk zijn. Een goede bruikbaarheid betekent dat gegevens geschikt zijn om besluitvorming te ondersteunen. Een goede bestendigheid betekent dat duidelijk is voor welk doel deze gegevens gebruikt kunnen worden, dat de gegevens betrouwbaar zijn en daarmee juridische houdbaar zijn.

Hieronder worden de beelden weergegeven van de gebruikers uit de eerste workshops omtrent de 3b's voor de bronnen zoals die nodig zijn in het Informatiehuis Ruimte.

- ❑ Beschikbaarheid: redelijk
 - ❑ De eerste ingang is nu het bestemmingsplan; Compleetheid is niet helder; Wettelijke basis = beschikbaar, anders wordt het moeilijk; Erg versnipperd; Er is meer nodig dan nu voorhanden is; Beschikbaarheid moet uniform voor alle huizen zijn
- ❑ Bruikbaarheid: matig
 - ❑ Veel interpretatie nodig; Bestemmingsplan is in huidige vorm niet bruikbaar en moeilijk toepasbaar. Regels zijn niet herbruikbaar (in PDF); Samenhang is niet goed: nog veel 'verzuild' denken; Ambtelijk tekst moet begrijpelijker; Het moet juridisch geregeld zijn
- ❑ Bestendigheid: redelijk
 - ❑ Ruimtelijke plannen zijn nu bestendig maar vaak niet compleet; Spanning tussen rechtszekerheid en flexibiliteit; Juridisch taalgebruik niet altijd eenduidig te interpreteren

Van de nodige onderwerpen zijn dus nog niet alle bronnen volledig aanwezig. Maar ook van de wel bestaande bronnen wordt door de gebruikers aangegeven dat deze niet altijd voldoen aan de gewenste kwaliteit.

Standaarden en toetsingsinstrumenten

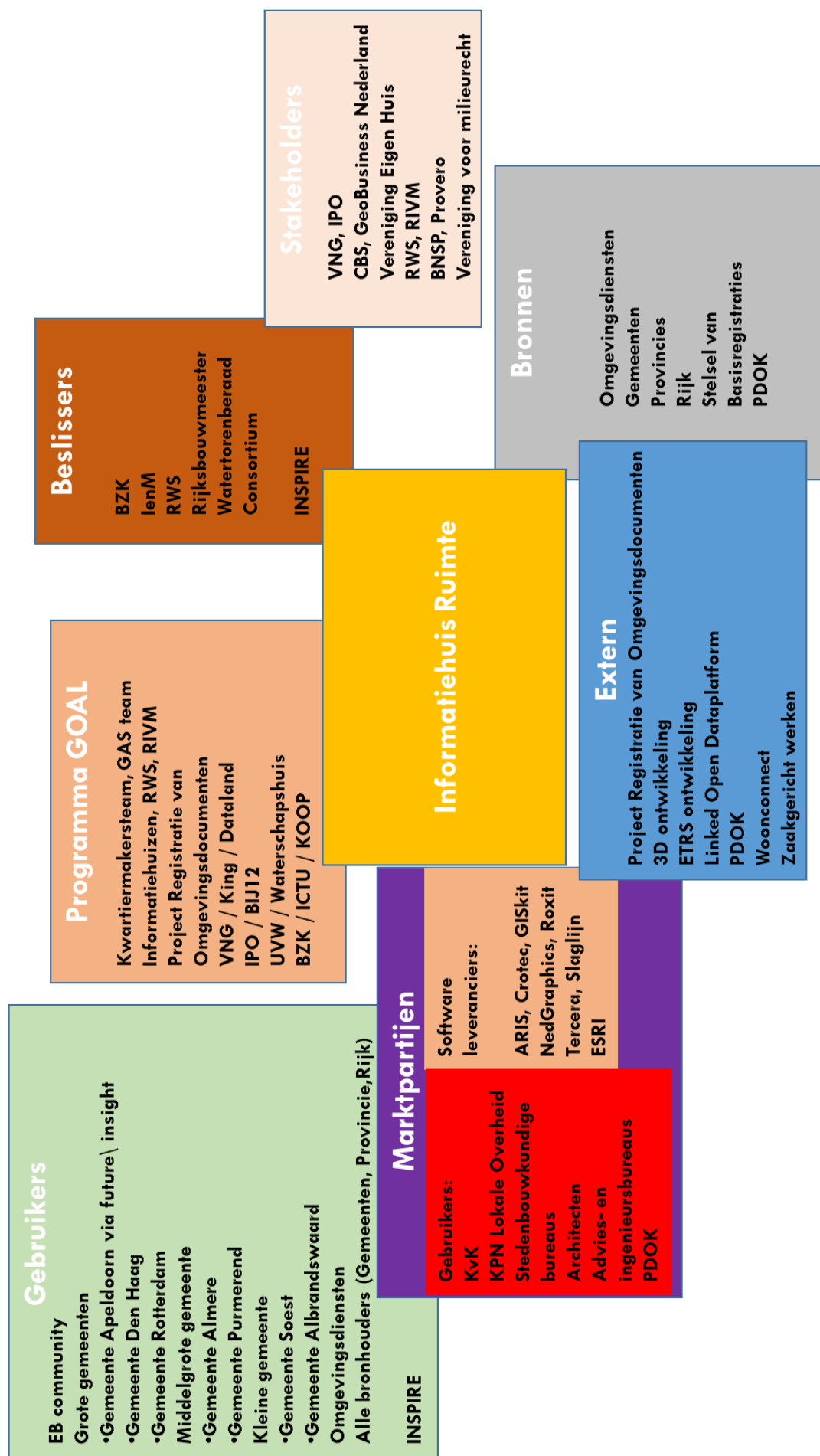
De huidige situatie met betrekking tot de standaarden en informatiemodellen is dat ze stabiel, volwassen en in beheer zijn bij Geonovum.

- ❑ Wettelijk verplichte RO Standaarden
 - ❑ Het Informatiemodel Ruimtelijke Ordening (IMRO): terminologie en visualisatie van plannen, visies en besluiten en hun objecten.
 - ❑ De Standaard Toegankelijkheid Ruimtelijke Instrumenten (STRI): eisen voor de beschikbaarstelling van ruimtelijke plannen.
 - ❑ De Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP): eisen voor digitale verbeelding en indeling van planregels
 - ❑ Het Informatiemodel Ruimtelijke Ordening Planteksten (IMROPT) waarin staat hoe planteksten te maken die vanuit de kaart direct zijn op te roepen.
- ❑ Facultatieve Standaarden
 - ❑ Voor het digitaal beschikbaar stellen van oude bestemmingsplannen, visies en besluiten, zijn er de facultatieve standaarden 'plancontour & PDF (PRPCP2008)' en 'Standaard Toegankelijkheid IMRO2006 plannen & PDF (STRI2006)'.
 - ❑ IMWE 2014

Het Informatiemodel Besluiten en het Informatiemodel OmgevingsRecht (IMOR) zijn beide nog in ontwikkeling en daarmee nog niet stabiel. Vanuit het veld is de verwachting uitgesproken dat IMOR 3D ondersteunt.

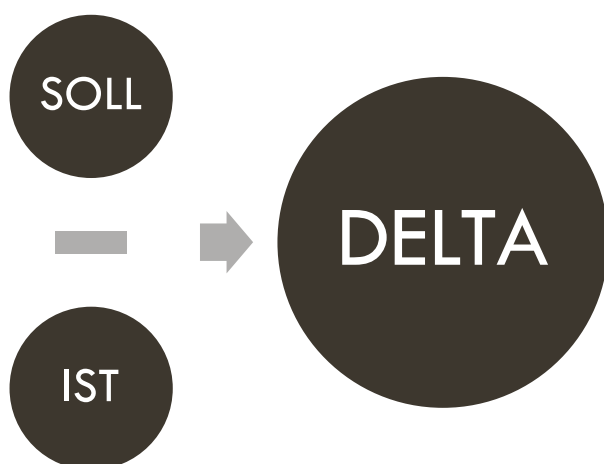
Stakeholders

De resultaten van de uitgevoerde stakeholdersanalyse van de betrokken partijen bij het Informatiehuis Ruimte treft u op de volgende pagina aan. Deze analyse en de daarin genoemde partijen waren de basis voor de uitnodigingen voor de beide series workshops in september en november.

FIGUUR 5: STAKEHOLDERMAP INFORMATIEHUIS RUIMTE

DELTA

Nu duidelijk is waar we naartoe willen (SOLL) en waar we staan (IST) kan de DELTA worden vastgesteld. In het volgende hoofdstuk (Wat gaan we doen?) hebben we een globale aanpak beschreven van hoe de veranderopgave, om de DELTA op te lossen, aangepakt kan worden.

In dit hoofdstuk wordt de DELTA beschreven, zoals we die hebben afgeleid van de IST en de SOLL.

Organisatie

Allereerst zal er een organisatie ingericht moeten worden die invulling geeft aan de eerdergenoemde rollen.

- ❑ **Producent informatieproducten:** De Huismeester organiseert het realiseren van de geïdentificeerde informatieproducten. Het huis heeft daarvoor in principe zelf geen ICT-infrastructuur, maar maakt gebruik van de middelen van de Kadasterorganisatie, inclusief de generieke distributievoorziening PDOK, of van middelen van derde partijen.
- ❑ **Regisseur:** De Huismeester zelf is hiervoor de aangewezen persoon. Deze zal ondersteund worden door inhoudelijke experts op senior niveau (adviseurs). Zij zullen er samen voor moeten zorgen dat de vraagarticulatie wordt ondersteund. Tevens verzorgen zij de ondersteuning van de governance van het huis en zorgen zij voor de afstemming met de governance van het DSO. Tijdens de implementatiefase zal er extra capaciteit benodigd zijn.
- ❑ **Broker:** De Huismeester is hiervoor verantwoordelijk, maar zal voor de uitvoering van operationele zaken als opdrachtgever overige onderdelen van de Kadasterorganisatie of van derde partijen inschakelen. Het organiseren van de bronhouders en de harmonisatie van de gegevens in de verschillende datasets is een verantwoordelijkheid van de Huismeester.
- ❑ **Kwaliteitsbewaker:** De Huismeester is regievoerend op het actueel houden en ontwikkelen van standaarden en informatiemodellen, op het zorgdragen voor juiste semantiek, het laten inrichten van validatiesystemen, nemen van steekproeven op kwaliteit en inrichten van een kwaliteitsdashboard waarmee bronhouders d.m.v. zelfevaluatie eigen kwaliteitstoetsen kunnen uitvoeren.

Informatieproducten

Voor het bepalen van de DELTA is op dit moment alleen de eerste categorie informatieproducten relevant omdat de tweede categorie pas aan de orde komt als de vraagarticulatie van het DSO op orde is. Hieronder is per informatieproduct aangegeven wat de inschatting is van de inspanning (op een schaal van 1 tot 5 (1 = laag en 5 = hoog)) en hoe die inspanning er uitziet.

#	Onderwerp	Inspanning	Aard van de inspanning
1	Planologisch instrumentarium	1	Zal in de ROD gerealiseerd worden
2	Publiekrechtelijke beperkingen	2	Aansluiting en opdeling LV WKPB moet nog gebeuren, transitie benodigd
3	Privaatrechtelijke beperkingen	4	Verschillende bronnen bij elkaar brengen, Wet Bescherming Persoonsgegevens is aan de orde
4	Welstandsinstrumentarium	4	Facultatieve standaard (IMWE2014) beschikbaar, centraal beschikbaar stellen van de plannen
5	Decentrale verordeningen	4	Verschillende bronnen bij elkaar brengen, kwaliteit verbeteren, standaardiseren, geo-coderen vaak nog te doen
6	Vergunningaanvragen	5	Aansluiten op OLO, verschillende bronnen bij elkaar brengen, standaardiseren over alle bestuurslagen, geo-coderen waar nodig
7	Verleende vergunningen	5	Aansluiten op OLO, verschillende bronnen bij elkaar brengen, standaardiseren over alle bestuurslagen, geo-coderen waar nodig
8	Jurisprudentie	4	Verschillende bronnen bij elkaar brengen, begrijpelijk maken, standaardiseren, geo-coderen waar nodig
9	Meldingen / gedoogzaken	4	Aansluiten op AIM of te ontwikkelen DSO-product hiervoor (meldingen) en verschillende decentrale bronnen bij elkaar brengen, standaardiseren, geo-coderen waar nodig
10	Pacht	3	Bronnen bij elkaar brengen, standaardiseren, geo-coderen

Inhoudelijk houdt het huis zich bezig met het maken van informatieproducten die voldoen aan de door het DSO vastgestelde behoefte. Deze zullen in opdracht van het huis gebouwd en in beheer genomen worden. Voor het daadwerkelijk bouwen en beheren schakelt het huis de Kadasterorganisatie in. Hiermee maakt het huis gebruik van de kennis, kunde en ICT-infrastructuur van het Kadaster, met inbegrip van de generieke distributievoorziening PDOK. De werkorganisatie van het huis kan hierdoor lean en mean worden ingericht.

Standaarden en toetsingsinstrumenten

Voor diverse onderwerpen dienen (zie bovenstaande tabel) nog standaarden en toetsingsinstrumenten opgesteld te worden, uiteraard in samenspraak met de gebruikers. Daarbij moet aangesloten worden bij de ontwikkelingen rondom het Informatiemodel Besluiten en het IMOR voor de standaardisatie en de ontwikkeling van eventuele toetsingsinstrumenten.

Projecten

Het bovenstaande levert op dat er voor de realisatie van het Informatiehuis Ruimte in eerste instantie vijf soorten projecten worden voorzien. Per projectsoort kunnen meerdere uitvoeringsprojecten worden gedefinieerd (bijvoorbeeld diverse bronvormingsprojecten en projecten om informatieproducten te realiseren).

Project	Naam	Doel
1	Kwartiermaken	Inrichten van de organisatie, procedures, e.d. van het Informatiehuis Ruimte en de positionering in het veld
2	Standaardisatie en implementatie	Ondersteuning bij het realiseren van sectorbrede standaarden en informatiemodellen
3	Bronvorming	Realiseren van eenduidige, centrale bronnen voor Privaatrechtelijke beperkingen, Decentrale verordeningen, Vergunningaanvragen, Verleende vergunningen, Jurisprudentie, Meldingen / gedoogzaken en Pacht
4	Informatieproducten	Als de bronnen gerealiseerd zijn (of reeds aanwezig waren) zullen er informatieproducten van gemaakt moeten worden.
5	Pilot Recreatieve Netwerken	Het initiatief van lenM om recreatieve routenetwerken te ontsluiten wordt in 2016 verder gebracht. Deze casus leent zich uitermate goed om “het nieuwe werken” in het stelsel met een overzichtelijke, niet al te complexe keten uit te proberen, en ervaring op te bouwen in het bij elkaar brengen van vraag en aanbod van informatie (vraagarticulatie)

WAT GAAN WE DOEN?

In het Bestuursakkoord is het Informatiehuis Ruimte opgenomen als noodzakelijk bij de invoering van de Omgevingswet. De voorgestelde aanpak gaat uit van een gefaseerde realisatie, waardoor bij invoering van de Omgevingswet het Informatiehuis Ruimte aanwezig zal zijn en de eerste informatieproducten geleverd kunnen worden. Daarna kan het Informatiehuis doorgroeien, zowel in het aantal informatieproducten als in het aantal bronnen die daarvoor gebruikt en ontsloten moeten worden.

We onderscheiden dan ook drie plateau's, respectievelijk 2018 (plateau 1, invoering Omgevingswet – **Mag dit hier?**), 2021 (plateau 2 – **Wat mag hier?**) en 2024 (plateau 3 – **Waar mag dit?**). Hieronder is per gebied van informatieproducten aangegeven in welk plateau wij deze gerealiseerd zien worden.

#	Informatieproduct	Plateau
1	Planologie	1
2	Publiekrechtelijke beperkingen	1
3	Privaatrechtelijke beperkingen	1
4	Welstandsinformatie	1
5	Pilot Recreatieve netwerken	1
6	Decentrale verordeningen	2
7	Vergunningaanvragen	2
8	Verleende vergunningen	2
9	Meldingen/ gedoogzaken	2
10	Jurisprudentie	3
11	Pacht	3

Als Huismeester streven we waar mogelijk naar synergie met de andere Informatiehuizen en kiezen waar nodig onze eigen weg. We voelen de verantwoordelijkheid om de ontwikkeling van het Digitale Stelsel Omgevingswet tot een succes te maken. We trekken graag samen op maar die verantwoordelijkheid noopt soms tot eigen keuzes.

De realisatie zal gericht zijn op snel resultaten boeken, dat wil zeggen: er wordt eerst een basis van het Informatiehuis neergezet die werkt, voldoet aan de vraag en die een goede governance kent. Van daaruit kan dan verder worden gebouwd. Mede gelet op de omstandigheid dat:

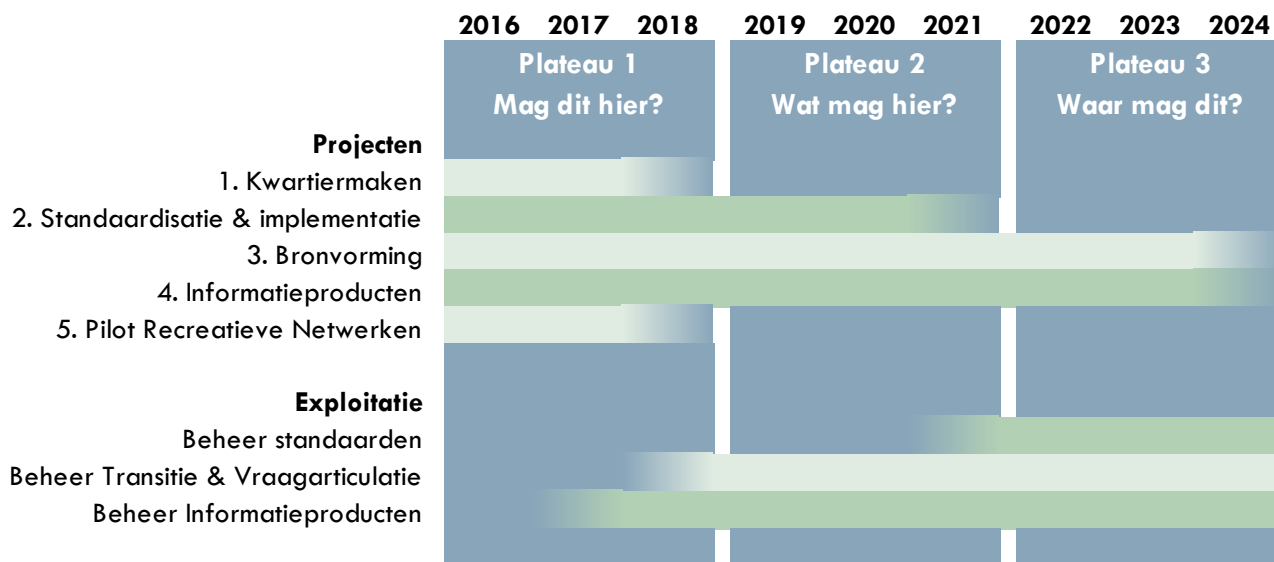
1. het Register Omgevingsdocumenten een belangrijke, maar nog te ontwikkelen bron is die buiten de scope van het Informatiehuis Ruimte ligt en
2. de tweede categorie informatieproducten (die producten die na de vraagarticulatie op DSO-niveau door het Informatiehuis geleverd zullen worden) nog niet bekend zijn,

zal het Informatiehuis Ruimte zich, naast het kwartiermaken en de activiteiten rondom standaardisatie, inhoudelijk in eerste instantie richten op de bron- en ketenvorming voor informatieproducten die het Register Omgevingsdocumenten niet als bron hebben. Dit vergt naar onze inschatting meer een proces- dan een projectrol waarvoor met name een aantal senior adviseurs nodig zijn die op de verschillende onderwerpen de regisseursrol van het Huis gaan inrichten en waarmaken.

Met name de voortzetting van de in 2015 door IenM in gang gezette pilot voor het ontsluiten van recreatieve routenetwerken leent zich uitstekend om als eerste, overzichtelijk bronvormingsproject uit te voeren. In dit project komen de diverse rollen van het Huis aan bod, terwijl in samenwerking met de stakeholders (diverse bronhouders en Geonovum) met kracht kan worden doorgepakt op die gewenste bron- en ketenvorming.

Planningsoverzicht

Als we de activiteiten die het Informatiehuis Ruimte gaat ondernemen in de tijd uitzetten, dan komen we tot het volgende planningsoverzicht.

Kosten

De verwachte kosten van de realisatie van het Informatiehuis zijn hieronder per project en per plateau aangegeven. Dit zijn grove schattingen en zullen in een volgende fase bij het opstellen van de (deel)projectplannen nader gedetailleerd moeten worden.

Projecten	Kosten ¹			Totaal
	Plateau 1 (2016-2018)	Plateau 2 (2019-2021)	Plateau 3 (2022-2024)	
Kwartiermaken	300			300
Standaardisatie	450	450		900
Bronvorming	3.000 ²	3.500	2.800	9.300
Informatieproducten	500	400	300	1.200
Pilot: Recreatieve netwerken	300			300
Totaal	4.550	4.350	3.100	12.000
Exploitatie	600	1.800	4.500	

¹ X 1000, exclusief BTW waar van toepassing

² Bij de bronvorming moeten de baten van de te realiseren bronnen nog bekeken worden. Het kan zijn dat op basis daarvan gekozen kan worden om deze bronnen niet te realiseren.

TOT SLOT

In eerdere hoofdstukken las u al onze bevindingen uit de workshops en de gesprekken met gebruikers en stakeholders. Daarnaast willen we in dit hoofdstuk nog een aantal belangrijke punten specifiek onder uw aandacht brengen.

Doorpakken

Als rode draad door al onze workshops en gesprekken met gebruikers en stakeholders van het Informatiehuis Ruimte heen, bemerken wij groot enthousiasme en grote bereidheid mee te denken en te ontwikkelen bij de realisatie van het DSO. Maar ook zorgen over het uitblijven van duidelijkheid over de inrichting en governance over het DSO en de Informatiehuizen én op welke wijze gebruikers en stakeholders betrokken zijn en blijven bij de ontwikkelingen.

We geven u het nadrukkelijke advies mee snel te starten met geven van duidelijkheid aan stakeholders en gebruikers van het DSO over de verdere inrichting van het DSO en de Informatiehuizen, hun rol daarin en hoe zij bij verdere ontwikkelingen betrokken blijven. Verder adviseren wij u om dit ook in samenhang met de botsproeven te blijven doen daar die een duidelijke toegevoegde waarde hebben.

Vraagarticulatie

Vanaf het begin van de nadere analyse is de vraag hoe het DSO om zal gaan met de vraagarticulatie een belangrijke vraag gebleken. De beantwoording van die vraag was en is zeer bepalend voor de inrichting van het Informatiehuis Ruimte. Immers, komen “klanten” rechtstreeks aan de deur bij het Informatiehuis of is het DSO de enige klant van het Informatiehuis? Vooralsnog zijn we in deze rapportage uitgegaan van een klantenloket op DSO-niveau en niet bij het Informatiehuis. Daarmee is de relatie tussen het DSO en het Informatiehuis voor deze fase voldoende helder maar voor nadere uitwerking en inrichting is meer duidelijkheid nodig (ook in de vorm van de reeds genoemde aansluitvoorwaarden).

We roepen u op deze duidelijkheid zo snel mogelijk te geven omdat de keuzes die daarbij gemaakt worden, zeer bepalend zijn voor de rol en invulling van het Informatiehuis.

Governance

Een ander openstaand punt is de governance van het DSO in relatie tot de governance van het Informatiehuis Ruimte. In de paragraaf Governance van het hoofdstuk SOLL hebben we het voorstel gedaan hoe wij de governance van het Informatiehuis Ruimte bij voorkeur zouden willen inrichten. Dit hangt echter in grote mate samen met de manier waarop de governance van het DSO zal worden ingericht. We willen immers voorkomen dat er door dubbelingen in de governance bestuurlijke drukte ontstaat die voor zowel de deelnemers als het DSO en het Informatiehuis tot onwerkbaar situaties leidt.

We willen u dan ook vragen snel duidelijkheid te geven over de manier waarop de governance van het DSO wordt ingericht en welke gevolgen dat in uw ogen moet hebben voor de Informatiehuizen.

We zetten ons graag in om samen met u hier vorm, inhoud en uitvoering aan te geven.

BIJLAGE 1: DEELNEMERS WORKSHOPS

Workshop 2 september 2015

Naam	Organisatie
René Kleij	Crotec
Aart Wijnen	De Twee Snoeken
Frank Coumans	Eneco
Bart Huijbers	Geodan
Karen van Zwam	Grontmij
Jeroen Muller	Grontmij Nederland B.V.
Sanne Dietz	Nederlands Verbond Toelevering Bouw
Wil van de Berg	NedGraphics
Gerco van den Berg	NVM
Herman de Groot	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Remco Koenders	Roxit
Kees Kersten	Tercera
Rob Peters	Veiligheidsregio Kennemerland

Workshop 3 september 2015

Naam	Organisatie
Boukje van der Lecq-Meijssen	DCMR Milieudienst Rijnmond
Marianne Mesman	DCMR Milieudienst Rijnmond
Rick Klooster	Future Insight
Gerry de Koning	Gemeente Almere
Edward de Wit	Gemeente Den Haag
Janneke Veeneman	Gemeente Deventer
Dirk de Klerk	IenM/DGW
Rik Duursma	King / Gemeente Haarlemmermeer
Francien Rasing	Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)
Eddie Poppe	Provincie Utrecht
Martijn van Langen	RIVM
Ok van Megchelen	VMB

Workshop 2 november 2015

Naam	Organisatie
Gerry de Koning	Almere
Frank Coumans	Eneco Warmte & Koude BV
Bas Bijtelaar	Esri
Martijn Snel	Federatie Ruimtelijke Kwaliteit
Henk Wassink	Gemeente Almere
Bart Huijbers	Geodan
Marnix Tentij	Geodan
Karen van Zwam	Grontmij
Jeroen Muller	Grontmij Nederland B.V.
Rik Duursma	KING / Gemeente Haarlemmermeer
Andre Speekenbrink	Provincie Noord-Holland
Luc de Horde	Provincie Utrecht
Fokke Plantinga	Rho adviseurs
Remco Koenders	Roxit

Workshop 3 november 2015

Naam	Organisatie
Rinke Heida	Aris B.V.
René Kleij	Crotec
Marianne Mesman	DCMR Milieudienst Rijnmond
Rick Klooster	Future Insight
Edward de Wit	gemeente Den Haag
Stef Hoogveld	Informatiehuis Water
Wil van de Berg	NedGraphics
Kasper de Rooy	Provincie Noord-Holland
Marcel Sukel	Provincie Noord-Holland
Evert-Jan Laméris	Provincie Zuid-Holland
Floris Postmes	Provincie Zuid-Holland

BIJLAGE 2: GERAADPLEEGDE DOCUMENTEN

#	Document	Bron	Versie
1	Factsheets Informatiehuizen	GOAL	juli 2014
2	Visiedocument Digitalisering Omgevingswet	IenM / EB	0.9 / 17-7-2015
3	Toelichting architectuurplaten informatiehuizen	RWS	0.3 / 23-7-2015
4	Doelarchitectuur DSO	IenM / EB	1.0 / 13-7-2015
5	Testament Programmteam GOAL	GOAL	27-1-2015
6	Ambtelijke versies Besluiten en NvT's	IenM	1-4-2015
7	Kwaliteitscriteria Laan van de Leefomgeving	GOAL	29-7-2013
8	Nadere analyses overige Informatiehuizen	IenM	7-9-2015

BIJLAGE 3: AMBITIES VAN HET KADASTER

Het Kadaster registreert en verstrekt gegevens over de ligging van vastgoed in Nederland en daarbij horende rechten zoals eigendom en hypotheek. Deze wettelijke taak zorgt voor rechtszekerheid. Zo is het voor iedereen duidelijk wie welke rechten heeft.

Als ZBO zijn we gespecialiseerd in het verzamelen en verwerken van geo-informatie die wij vervolgens toegankelijk aanbieden voor zowel overheid, bedrijfsleven als particulieren. Hierdoor staan wij dicht bij onze eindgebruikers.

De overheid streeft naar het stroomlijnen van informatie door het invoeren van zogenaamde Basisregistraties. Een aantal basisregistraties wordt beheerd door het Kadaster. Een deel van de locatiegebonden gegevens die van belang zijn voor de Omgevingswet komen uit deze bestaande basisregistraties. Dit en onze opgebouwde kennis en ervaring maken het Kadaster tot een betrouwbare partner in het realiseren van het digitale stelsel voor de Omgevingswet. Daarom nemen we deel aan het consortium, beheren en ontwikkelen we onderdelen van het digitale stelsel en zijn we beoogd huismeester van de Informatiehuizen Bouw & Ruimte.

Partner

Het Kadaster is een partner in geo-informatie en een belangrijke schakel bij maatschappelijke vraagstukken. Met onze kennis en kunde op het gebied van geo-informatie en die wijze waarop we het toegankelijk aanbieden, staan wij dicht bij onze eindgebruikers. Dat maakt het Kadaster tot een logische en betrouwbare partner in het realiseren van het programma voor invoering van het digitale stelsel voor de Omgevingswet.

Platform

Het Kadaster biedt een platform van geo-informatie waarmee iedereen altijd en overal aan de slag kan. Als onderdeel van ketens en als onafhankelijke organisatie ontwikkelt en beheert het Kadaster registraties en verzorgen we informatievoorziening. Vaste uitgangspunten daarbij zijn continuïteit en vernieuwing waarbij we betrouwbare, vraaggestuurde dienstverlening en innovatieve toepassingen realiseren. Een groot deel van de locatiegebonden gegevens die in het kader van de Omgevingswet worden opgevraagd, komen uit de bestaande voorzieningen van het Kadaster.

Zekerheid

Het Kadaster biedt zekerheid in eigendom en gebruik van alles op en onder de grond. Door verbindingen te leggen op technisch en dienstverlenend vlak en de daarbij horende vormen van governance. Dagelijks koppelen we grote hoeveelheden informatie voor de overheid, het bedrijfsleven en particulieren via een goed functionerende IT-infrastructuur. We spelen een centrale rol in het stelsel van Basisregistraties en nemen actief verantwoordelijkheid bij ontwikkelingen in de nationale en internationale geo-informatie infrastructuur.

BIJLAGE 4: ANTWOORDEN OP DE VRAGEN VAN HET MINISTERIE

Ruimte		antwoord	verwijzing nadere analyse
Inrichting	Wie zijn de partners in het huis?	In feite zijn alle overheidsorganisaties die iets doen met Ruimtelijke vraagstukken partner in het huis; als bronhouder of als gebruiker. Ook alle andere Informatiehuizen zijn te beschouwen als partners. Verder is het (geo-)bedrijfsleven partner vanwege haar eigenstandige gebruikersrol (advies- en ingenieursbureaus), maar is het ook indirect partner vanwege toeleverende rollen voor de overheden: op het gebied van data-inwinning of als softwareleverancier van overheden (implementatie standaarden).	Zie hoofdstuk over de IST-situatie, paragraaf over de Stakeholders
	Welke partijen leveren data aan?	Indirect vele, maar omdat veel van de data via het Register Omgevingsdocumenten zal worden geleverd, is deze registratie te beschouwen als één leverende partij. Daarnaast ook vele direct, omdat de bronnen voor de hieronder vermelde informatieproducten divers zijn.	Zie in de hoofdstukken over de SOLL-, IST- en DELTA-situatie de paragrafen over Informatieproducten en Bronnen
	Hoe wordt de kwaliteitsborging georganiseerd?	Kwaliteitsborging is in het Informatiehuis Ruimte primair een zaak van de bronhouders. Omdat bij die bronhouders juridische werkelijkheid wordt geregistreerd, is er weinig reden daar iets van de te vinden in het Informatiehuis. Wel zal het Informatiehuis toezien op de toepassing van kwaliteitsborging bij de bronhouders. Hiernaast dient het huis eigen kwaliteitsborging te organiseren voor zijn eigen informatieproducten. Hiervoor zal waar mogelijk worden aangesloten op het ISO9001 kwaliteitssysteem van het Kadaster.	Zie hoofdstuk over de SOLL-situatie, paragraaf over de Kwaliteitsborging

Vervolg Inrichting	Wie beheert de data en houdt het actueel?	Het beheer van de data gebeurt primair door de bronhouders (is ook de uitdrukkelijke wens van de gebruikers), zij zijn ook verantwoordelijk voor de actualiteit (alsmede de andere vast te stellen kwaliteitsaspecten). Daar waar nog geen bronhouders zijn aangewezen (denk aan Pacht) zullen die in de bestaande governance structuur worden vastgesteld (zie hieronder). Op voorhand wil het Informatiehuis geen (ICT-)beheer-taken op zich nemen maar deze waar mogelijk onderbrengen bij andere onderdelen van de Kadasterorganisatie, inclusief PDOK, of bij derden.	Zie hoofdstuk over de IST-situatie, paragrafen over de Informatieproducten en de Bronnen
	Bestaat er een overleg met bestaande governance/samenwerkingsstructuren?	Voor een aantal bronnen / informatieproducten zijn structuren aanwezig. Deze gaan in het Informatiehuis op dan wel samen in een BAO (bronhouders-afnemers overleg). Voor nieuwe registraties kan dit BAO de governance vaststellen.	Zie hoofdstuk over de SOLL-situatie, paragraaf over Governance
	Waar wordt verantwoordelijkheid neergelegd voor informatieproducten?	Inhoudelijk blijft de verantwoordelijkheid voor de primaire informatieproducten, waarvoor het huis geen productietaak heeft, bij de bronhouder liggen (zie ook hierboven). Het Informatiehuis neemt de verantwoordelijkheid voor het realiseren van nieuwe informatieproducten op basis van de vraagarticulatie zoals die op DSO-niveau wordt ingericht middels Serviceorganisaties.	Zie hoofdstuk over de SOLL-situatie, paragraaf over Scope
Gegevens	Welke onderwerpen en werkvelden behelst het informatiehuis?	Het Informatiehuis Ruimte zorgt voor de gecombineerde informatievoorziening voor het vaststellen van de publiek- én privaatrechtelijke rechtstoestand van de ruimte. Dit doet zij door de ingang te zijn voor gebruikers naar informatie over: Planologie, Publiek- & privaatrechtelijke beperkingen, Welstandsinformatie, Decentrale verordeningen, Vergunningaanvragen, Verleende vergunningen, Jurisprudentie, Meldingen/gedoogzaken, Pacht.	Zie hoofdstuk over de SOLL-situatie, paragraaf over Informatieproducten

Informatiehuis Ruimte - Bijlage 4: Antwoorden op de vragen van het ministerie

Vervolg Gegevens	Welke organisatie heeft welke soort informatie?	De bronnen voor de informatieproducten zijn binnen het Informatiehuis Ruimte zeer verspreid. Een deel van de brongegevens liggen in het nog te ontwikkelen Register Omgevingsdocumenten maar veel andere gegevens liggen niet specifiek bij één partij maar verspreid zoals bij gemeenten in processystemen.	Zie hoofdstuk over de IST-situatie, paragraaf over de Bronnen
	Waar is de informatie te vinden?	Aansluitend op de antwoord op de vorige vraag is op dit moment ook een opdracht voor het Informatiehuis Ruimte om een deel van de bronnen centraal (mee) te ontwikkelen omdat die nu nog zeer verspreid bij verschillende partijen liggen. Denk bijvoorbeeld aan jurisprudentie of gedoogzaken.	Zie hoofdstuk over de IST-situatie, paragraaf over de Bronnen
	Waar raakt het informatiehuis andere huizen en/of is er sprake van overlap?	Het Informatiehuis Ruimte levert voor alle huizen in het DSO gegevens vanuit de aard van het huis. Ruimte is, in tegenstelling tot veel andere huizen, geen eigen sector met eigen processen en bronnen, maar levert de ruimtelijke en juridische kaders voor het handelen. Er is op een aantal specifieke gebieden sprake van mogelijke overlap, bijvoorbeeld rondom Grondwaterbeschermings-gebieden. Die zouden kunnen passen bij Ruimte, Water en Bodem & Ondergrond of Natuur.	Zie hoofdstuk over de SOLL-situatie, paragraaf over Scope
	Welke informatiemodellen zijn er, wie zijn er voor verantwoordelijk en lopen er acties om deze te integreren, uit te breiden of op te stellen?	Het leidende informatiemodel in het Informatiehuis Ruimte is de IMOR, die is in ontwikkeling bij Geonovum, waar ook de huidige vigerende standaarden en informatiemodellen rondom de Ruimtelijke Ordening in beheer zijn. Voor de overige gebieden zullen deels nog standaarden en informatiemodellen moeten worden ontwikkeld.	Zie hoofdstuk over de IST-situatie, paragraaf over de Standaarden

Vervolg Gegevens	Welke data / datastromen /databases zijn er binnen het informatiehuis?	Het Informatiehuis Ruimte kent (vooralsnog) zelf geen eigen databronnen. Het, te ontwikkelen, Register Omgevingsdocumenten, het huidige - en onder de Omgevingswet nog geruimte tijd in stand te houden - Ruimtelijkeplannen.nl, de Landelijke Voorziening WKPB, de kadastrale registratie (BRK) in combinatie met de daaraan ten grondslag liggende Openbare Registers, bevatten de voornaamste databases. Daarnaast zullen nieuwe databronnen/databases nodig zijn (zoals: pacht, routenetwerken, jurisprudentie, vergunningaanvragen). Het huis zal geen eigen middelen beheren om de datastromen binnen de diverse ketens (aanlevering naar het huis - productie binnen het huis - uitlevering vanuit het huis) mogelijk te maken. Daarvoor wordt optimaal hergebruik gemaakt van bestaande voorzieningen, zoals bijvoorbeeld PDOK voor de uitlevering van informatieproducten.	Zie hoofdstuk over de SOLL-situatie, paragraaf over Scope
	Wie zijn bronhouders?	Zie hierboven	
	Welke standaarden worden gehanteerd?	Net als bij de Informatiemodellen is hier Geonovum de leidende partij waarbij aangesloten wordt. Voor die onderwerpen waar nog onvoldoende standaarden beschikbaar zijn zal (samen met Geonovum) gewerkt worden aan nieuwe. Voor generieke uitwisselingsstandaarden wordt aangesloten op bestaande standaarden binnen de i-overheid.	Zie hoofdstukken over de SOLL- en de IST-situatie, paragrafen over Standaarden
	Wat zijn de (huidige) toetsingsinstrumenten en welke mogelijke kansrijke zijn nieuw te ontwikkelen toetseninstrumenten worden voorzien?	Het Informatiehuis Ruimte kent geen rekenkundige toetsingsinstrumenten. Initiatieven worden procesmatig getoetst aan het vigerende ruimtelijke beleid en regelgeving en aan de beperkingen vanuit bijvoorbeeld het welstandsbeleid en publiek- dan wel privaatrechtelijke beperkingen. Wel is het mogelijk dat in het kader van de hiervoor genoemde in ontwikkeling zijnde standaarden toetsingsinstrumenten (bijvoorbeeld validators) worden ontwikkeld. Dergelijke toetsen zien op de compliance van de door bronhouders aangeleverde brondata met de geldende standaarden.	Zie hoofdstuk over de SOLL-situatie, paragraaf over Standaarden

Informatiehuis Ruimte - Bijlage 4: Antwoorden op de vragen van het ministerie

Vervolg Gegevens	Wat is kwaliteitsniveau van de data in relatie tot 3b's?	Deze inschatting is uitgevraagd aan de potentiële gebruikers van het Informatiehuis Ruimte tijdens de eerste workshop. Hun oordeel was: Beschikbaarheid: redelijk, Bruikbaarheid: matig en Bestendigheid: redelijk.	Zie hoofdstuk over de IST-situatie, paragraaf over Bronnen
Kwaliteitsborging	Hoe wordt kwaliteit geborgd (kwaliteitsstelsel)?	Het Informatiehuis Ruimte stelt met de sector haar kwaliteitssysteem vast. Dit maakt deel uit van de opdracht van het Huis en wordt procedureel vastgelegd in het governance-model. Het Informatiehuis heeft vervolgens een (nog vast te stellen) toetsende rol zowel op haar eigen informatieproducten als op het voortbrengingsproces bij de bronhouders. Bij de inrichting van de kwaliteitsborging wordt aangesloten op het ISO9001 kwaliteitssysteem van het Kadaster.	Zie hoofdstuk over de SOLL-situatie, paragraaf over Governance
	Hoe en door wie wordt validatie uitgevoerd (technisch en inhoudelijk)?	Primair door de bronhouder (op uitdrukkelijk verzoek van de gebruikers) maar onder toezicht van het Informatiehuis Ruimte. Daarnaast zal technische validatie worden ingericht voor die situaties waarin bronhouders hun gegevens aanbieden voor opname in een centrale registratie. Die validatie staat onder toezicht van het huis, maar zal via geautomatiseerde processen worden geïmplementeerd door de uitvoeringsorganisatie Kadaster.	Zie hoofdstuk over de SOLL-situatie, paragraaf over Rollen en hoofdstuk over onze visie op het Informatiehuis Ruimte
	Domein specifieke uitwerking van de kwaliteitscriteria (3b's)	Deze uitwerking zal plaatsvinden zodra de aansluitcriteria van het DSO bekend zijn en de governance-structuur van het Huis en dat van het DSO ingericht zijn.	n.v.t.
	Link leggen met doelarchitectuur	Het Informatiehuis Ruimte maakt deel uit van het Digitaal Stelsel Omgevingswet en maakt onderdeel uit van de governance die op dat niveau zal worden ingericht. In termen van kwaliteitsborging volgt het die lijn.	Zie hoofdstuk over de SOLL-situatie, paragraaf over Scope en hoofdstuk over onze visie op het Informatiehuis Ruimte

Vraag- sturing	Hoe wordt vraagsturing gerealiseerd?	Vraagsturing staat centraal in het Informatiehuis Ruimte (zie ook uitgangspunt 1). Dit wordt gerealiseerd op veel verschillende manieren, zowel op dit moment bij de inrichting van het Huis (en daarbij te hanteren uitgangspunten) als bij de manier waarop de gebruikers betrokken worden in de governance van het huis. Het huis zal ter ondersteuning van de vraagsturing op DSO-niveau domeinspecifieke kennis inbrengen in de te vormen service-organisaties. Voor directe operationele afstemming met bronhouders en gebruikers worden de governance-structuren van het huis gebruikt.	Zie de gehele nadere analyse
	Aan welke informatieproducten is er (nu al) behoefte?	Vanuit de gebruikers is duidelijk geworden dat er behoefte is aan informatieproducten binnen 10 onderscheiden deelgebieden (Planologie, Publiek- & privaatrechtelijke beperkingen, Welstandsinformatie, Decentrale verordeningen, Vergunningaanvragen, Verleende vergunningen, Jurisprudentie, Meldingen/gedoogzaken, Pacht). Het is daarmee de ontwikkelopgave voor het Huis.	Zie hoofdstuk over de SOLL-situatie, paragraaf over Informatieproducten
	Bij welke doelgroepen? Wat is daarvoor (nog) nodig? Wat leveren die producten op?	Er is behoefte aan bij alle drie de door GOAL benoemde doelgroepen: bevoegd gezag, initiatiefnemers en betrokkenen. Die hebben we dan ook alle drie betrokken bij de nadere analyse. Daarvoor is in kaart gebracht wat er nog te doen valt en is er op hoofdlijnen vastgesteld wat die producten opleveren. Rode draad daarin is (gemak van centrale) vindbaarheid, laagdrempelige snelle beschikbaarheid en uniformiteit.	Zie de hoofdstukken over de SOLL-, IST- en DELTA-situatie, paragrafen over Informatieproducten en Bronnen
	Stakeholdersanalyse	De stakeholders zijn in kaart gebracht middels een stakeholderanalyse waarbij deze stakeholders ook meteen zijn betrokken bij deze nadere analyse. Uit deze analyse bleek duidelijk hoe breed het Informatiehuis Ruimte zich moet oriënteren op haar gebruikers omdat die verspreid zijn over vrijwel de gehele overheid en het bedrijfsleven (en niet te vergeten de burgers).	Zie hoofdstuk over de IST-situatie, paragraaf over Stakeholders en hoofdstuk over de visie op het Informatiehuis Ruimte, paragraaf over Gebruikersperspectief

Informatiehuis Ruimte - Bijlage 4: Antwoorden op de vragen van het ministerie

Haalbaarheid	Wat is de verwachte planning, termijnen en groeicurve van het informatiehuis?	We onderscheiden drie plateau's, respectievelijk 2018 (plateau 1, invoering Omgevingswet – Mag dit hier?), 2021 (plateau 2 – Wat mag hier?) en 2024 (plateau 3 – Waar mag dit?). De nu voorziene informatieproducten zullen per plateau worden opgeleverd waarbij een groeicurve is voorzien voor de wens van het veld om steeds meer onderwerpen te kunnen combineren in informatieproducten. Het huis zal per 2018 operationeel zijn en dan reeds een significante bijdrage aan het stelsel leveren.	Zie hoofdstuk over wat we gaan doen
	Wat zijn de essentiële randvoorwaarden voor de start en ontwikkeling van het informatiehuis?	Het is ten eerste van belang dat het Register Omgevingsdocumenten, als belangrijke bron voor het Informatiehuis, tijdig gereed komt. Daarnaast moet snel duidelijk worden wat de status is van de nog te ontwikkelen bronnen om zodoende tijdig te starten met de bronvorming om de plateaus zoals die gepland zijn te kunnen halen. Verder is het van belang om snel duidelijkheid te creëren omtrent de manier waarop de vraagarticulatie op DSO-niveau gaat werken en hoe de governance er op DSO-niveau uit zal gaan zien in relatie tot het Informatiehuis.	Zie hoofdstuk over wat we gaan doen